

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Diplomová práce

Mezinárodní obchod se dřevem

Vypracovala: Bc. Tereza Dvořáčková
Vedoucí práce: Ing. Lucie Tichá, Ph.D.

České Budějovice 2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Tereza DVOŘÁČKOVÁ**
Osobní číslo: **E15510**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Mezinárodní obchod se dřevem**
Zadávací katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Na základě zjištění situace v odvětví dřevařského průmyslu provést analýzu současného stavu zahraničního obchodu ČR se surovým dřevem.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury a příslušných právních norem
2. Sběr informací prostřednictvím řízených rozhovorů
3. Analýza jednotlivých podnikatelských subjektů
4. Komparace zjištěných informací
5. Analýza zahraničního obchodu
6. Návrhy a opatření vedoucí k příznivějšímu vývoji obchodu se dřevem

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární přehled. 3. Cíle a metody. 4. Analýza a syntéza poznatků z vlastního zkoumání. 5. Vlastní návrhy. 6. Závěr. 7. Seznam literatury. 8. Summary. 9. Přílohy.

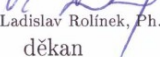
Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **60 - 80 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

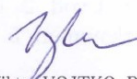
Bergami, R. (2009). *International Trade*. Melbourne: Eruditions Publishing.
Kalínská, E. a kol. (2010). *Mezinárodní obchod ve 21. století*. Praha: Grada Publishing.
Machková, H., Černošlůvková, E., Sato, A. a kol. (2014). *Mezinárodní obchodní operace*. Praha: Grada Publishing.
Mulačová, M. & P. Mulač. (2013). *Obchodní podnikání ve 21. století*. Praha: Grad Publishing.
Sato, A. & M. Zamykalová. (2002). *Mezinárodní obchod a marketing*. Praha: Grad Publishing.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lucie Tichá, Ph.D.**
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Datum zadání diplomové práce: **11. ledna 2016**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2017**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

Ing. Viktor VOJTKO, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 22. března 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

.....

Datum

.....

Podpis studenta

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní Ing. Lucii Tiché, Ph.D. za vedení mé diplomové práce. Dále děkuji panu Ing. Václavu Tomanovi a všem podnikatelským subjektům, které se zúčastnily mého výzkumu. Velké poděkování patří mé rodině za podporu, kterou mi poskytovala po celou dobu studia.

Obsah	
1	Úvod8
2	Literární rešerše9
2.1	Mezinárodní obchod.....9
2.2	Lesní hospodářství10
2.3	Lesní hospodářství v České republice14
2.4	Lesní hospodářství ve světě a v EU20
2.4.1	Světové lesní hospodářství20
2.4.2	Evropské lesní hospodářství21
2.5	Produkce surového dříví.....22
2.5.1	Trh se dřevem22
2.5.2	Logistický řetězec dřevní suroviny23
2.5.3	Třídění dříví25
2.6	Nařízení o dřevě EUTR.....28
2.7	Certifikace trvale udržitelného hospodaření v lesích29
2.7.1	Certifikace lesů FSC30
2.7.2	Certifikace lesů PEFC30
2.7.3	Certifikace spotřebitelského řetězce dřeva C-o-C31
3	Cíle a metodika práce32
4	Vlastní práce.....34
4.1	Aktuální stav mezinárodního obchodu se surovým dřevem.....34
4.2	Vývoj a aktuální stav zahraničního obchodu ČR se surovým dřevem.....35
4.3	Podnikatelské subjekty na trhu se surovým dřevem v ČR39
4.3.1	Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR40
4.3.2	Státní podniky43
4.3.3	Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků47
4.4	Dotazníkové šetření.....49
4.4.1	Předvýzkum49
4.4.2	Analýza dat49
4.4.3	Shrnutí dotazníkového šetření62
4.4.4	Vyhodnocení hypotéz.....63
4.5	Budoucí vývoj.....64
4.5.1	Lesní hospodářství64
4.5.2	Zahraníční obchod.....64
5	Stanovení kritických faktorů, návrhů a doporučení66
5.1	Kritické faktory.....66

5.2	Návrhy a doporučení	67
6	Závěr	68
I	Summary	70
II	Seznam použitých zdrojů	71
III	Seznam obrázků a tabulek.....	76
IV	Seznam příloh.....	78
V	Přílohy.....	79

1 Úvod

Zapojování se do mezinárodních aktivit hraje zásadní význam pro hospodářství dané země, neboť urychluje hospodářský rozvoj, zvyšuje spotřební možnosti a blahobyt obyvatel či se promítá do růstu HDP. Může však i snižovat konkurenceschopnost domácích podniků nebo způsobit závislost ekonomiky na vývozu a dovozu.

Česká republika je nedílnou součástí globální světové ekonomiky. Dynamickému růstu mezinárodních aktivit pomohla hlavně transformace českého hospodářství z centrálně řízené ekonomiky na ekonomiku tržní po roce 1989 a vstup ČR do Evropské Unie.

Historické události přinesly změny, které se dotkly i lesního hospodářství a obchodu se dřevem. Změnila se vlastnická struktura lesních porostů, ceny dřeva začaly být určovány pomocí nabídky a poptávky na trhu a postupně se odbourávaly dovozní a vývozní licence. Od vstupu do EU, kdy se České republice zpřístupnily trhy všech ostatních členských států díky volnému pohybu zboží, má hodnota vývozu a dovozu surového dřeva rostoucí tendenci. Právě vysoká hodnota vývozu surového dřeva je neustále diskutovanou problematikou v oblasti zahraničního obchodu České republiky.

Kromě toho, že jsou lesy cenným krajinným prvkem s vysokou biodiverzitou, zdrojem kyslíku či místem pro rekreaci lidí, jsou také zdrojem dřeva. Pokud se v lesích uplatňuje myšlenka tzv. trvale udržitelného hospodaření, lesy produkují dřevo, které je obnovitelnou surovinou strategického významu. Na základě takové lesnické základny lze v zemi vybudovat dřevozpracující, papírenský či tiskařský průmysl, který bude vysoce konkurenceschopný a založený na dobré technické a obchodní výkonnosti. Právě tento potenciál má Česká republika, protože díky tomu, že podíl lesních pozemků na celkové rozloze země dosahuje 30 %, disponuje národním bohatstvím v podobě velkých zásob dřevní suroviny.

Cílem této diplomové práce je na základě aktuální situace v odvětví lesnicko-dřevařského průmyslu provést analýzu současného stavu zahraničního obchodu České republiky se surovým dřevem. Dílčími cíli práce je zjistit, jaké podnikatelské subjekty na trhu se surovým dřevem vystupují, zjistit jakou roli na tomto trhu hrají státní podniky a na závěr nastínit budoucí vývoj v oblasti lesního hospodářství a zahraničního obchodu České republiky se surovým dřevem.

2 Literární řešerše

2.1 Mezinárodní obchod

Mulačová & Mulač (2013) tvrdí, že mezinárodní obchod je historicky nejstarší podobou vnějších ekonomických vztahů a dnes je spjat s fenoménem globalizace. S tím souhlasí i Machková, Černošlávková & Sato (2014), kteří poukazují na to, že právě díky globalizaci se mění mezinárodní podnikatelské strategie firem. Dle autorů se v současnosti malé a střední podniky zapojují do mezinárodního obchodu formou vývozních a dovozních operací a velké firmy kombinují řadu různých forem. Charakter světové ekonomiky se neustále mění.

Bergami (2009) definuje mezinárodní obchod jako směnu zboží a služeb přes hranice státu. Štěrbová (2013) mezinárodní obchod definuje relativně stejně. Tvrdí, že se jedná o souhrn aktivit dvou a více národních ekonomik (příp. i států) a přidává, že je součtem dvou a více zahraničních obchodů. Zahraniční obchod je dle autorky obchod jedné národní ekonomiky se svým okolím, resp. s jednou či více jinými národními ekonomikami. Účastníky mezinárodního obchodu nejsou jen prodávající a kupující, ale i vládní agentury (např. celní úřady), dopravci, speditéři, makléři, pojišťovny či banky (Bergami, 2009).

Přístup k obchodování se zahraničím je ovlivněn základními směry obchodní politiky – liberalismem a protekcionismem (Mulačová & Mulač, 2013). Liberalismus dle Kalínské (2010) znamená odstraňování překážek obchodu, otevření sektorů vnitřního trhu zahraničním subjektům a odstranění přímých a nepřímých podpor státu v ekonomice. Protekcionismus pak popisuje jako směr, který chrání domácí ekonomiku před vnějšími vlivy. Protekcionistická opatření dělí na tarifní (např. cla) a netarifní (např. celní přírážky, dovozní depozita, tarifní kvóty, antidumpingová opatření).

Machková, Černošlávková & Sato (2014) uvádějí faktory, které hrají roli při vstupu firem na mezinárodní trhy. Jsou jimi:

- obchodně-politické podmínky (např. celní a devizový režim, kurzová politika, technické překážky, množstevní omezení, cla, dovozní překážky);
- ekonomické prostředí (např. hospodářský růst, míra inflace, míra nezaměstnanosti, vývoj investic);
- politické prostředí (např. politický systém, stabilita státu, politické vazby na jiné státy, korupční prostředí);

- právní prostředí (např. stabilita a důvěryhodnost legislativního prostředí, podmínky pro zahraniční podnikatelské subjekty);
- charakteristika výrobků (např. průmyslové, zemědělské výrobky, spotřební zboží);
- charakteristika obchodního partnera (např. vlastnická struktura, právní forma, postavení na trhu);
- efektivnost vybrané formy podnikání (např. poměr vynaložených nákladů a rizik, předpokládaná míra zisku).

Nejčastěji se formy mezinárodního podnikání člení do tří skupin – vývoz a dovoz zboží a služeb, formy nenáročné na kapitálové investice a formy náročné na kapitálové investice. (Machková, Černošková & Sato, 2014)

Machková, Sato & Zamykalová (2002) uvádějí, že formy náročné na kapitálové investice jsou např. přímé zahraniční investice. Do nenáročných kapitálových investic zařazují licencing, franchising, smlouvu o řízení, zušlechťovací operace a výrobní kooperace. O vývozních a dovozních operacích tvrdí, že se jedná o tradiční a nejjednodušší formu vstupu firmy na zahraniční trh, kde jsou obchodní metody realizovány na základě smluvních vztahů s prostředníky, výhradními prodejci, obchodními zástupci, komisionáři, mandatáři a dalšími.

2.2 Lesní hospodářství

Dle Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE spadá lesnictví do sekce A spolu se zemědělstvím a rybnářstvím. Oddíl 02 Lesnictví a těžba dřeva se dále člení na 4 skupiny:

- 02.1 Lesní hospodářství a jiné činnosti v oblasti lesnictví, které zahrnují pěstování dříví nastojato, pěstování podrostu a provoz lesních školek;
- 02.2 Těžba dřeva, která zahrnuje např. produkci kulatiny či produkci uhlí;
- 02.3 Sběr, získávání volně rostoucích plodů, materiálů, kromě dřeva;
- 02.4 Podpůrné činnosti pro lesnictví, do kterých patří např. poskytování služeb pro lesnictví, evidence dřevin, poradenství v oboru lesnictví, hodnocení dřeva či poskytování služeb pro těžbu dřeva.

Zpracovatelský průmysl (sekce C) zahrnuje oddíly, které se týkají dalšího zpracování dřeva. Jedná se o oddíl 16 Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku a oddíl 31 Výroba nábytku.

Oddíl 16 se na celkových tržbách zpracovatelského průmyslu podílí 2,2 %, tudíž není příliš významný. Výhodou oddílu je dostatečné množství domácí suroviny a naopak nevýhodou je nedostatek zpracovatelských kapacit. Oddíl 31 se na tržbách zpracovatelského průmyslu podílí ještě méně, pouhým 1 %. Problémem oddílu je slabší domácí poptávka a nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Dobrou zprávou však je, že produkce českého nábytku se meziročně zvyšuje. (Panorama zpracovatelského průmyslu, 2015)

Lesní hospodářství, ekonomika lesního hospodářství a lesní výroba

Lesní hospodářství je organizované uspořádání základních výrobních faktorů (nejvýznamnější je les), výrobních procesů a obchodních činností. Do lesního hospodářství patří lesní výroba, hospodářská úprava lesů, správa vodních toků, výstavba a údržba lesních komunikací a strojírenská činnost, kam patří výzkum a vývoj lesnické techniky. Lesní hospodářství je součástí lesnicko-dřevařského sektoru. (Kupčák, 2006)

Synek a Kislingerová (2015) tvrdí, že lesní hospodářství je činnost zabývající se zakládáním, obnovou a ochranou lesa, dále těžbou dřeva a chovem a ochranou lesní zvěře. Na rozdíl od Kupčáka (2006) opomíjejí správu vodních toků, výstavbu komunikací a strojírenskou činnost. Kupčák (2006) zase nebere v úvahu lesní zvěř.

Ekonomika lesního hospodářství je o hospodářské činnosti subjektů v tomto odvětví. Za tyto subjekty se považují vlastníci lesů, firmy, které se zabývají podnikáním v lesním hospodářství, veřejnost a stát. Ekonomika lesního hospodářství prolíná poznatky z ekonomie, environmentální ekonomie a podnikové ekonomiky a na les pohlíží jako na důležitý obnovitelný přírodní zdroj. Řeší ho z pohledu národohospodářského a z hlediska zájmů lidské společnosti, ochrany přírody a krajiny. Ekonomika lesního hospodářství souvisí s lesnictvím, životním prostředím a dřevozpracujícím odvětvím. (Vala a Bartuněk, 2014)

Výroba je dle Vávrové a Tomka (2007) transformace výrobních faktorů, která vede k hodnotnému výstupu a je výsledkem lidského chování. Lesní výroba je dle Valy a Bartuňka (2014) hlavní výrobní činnost lesního hospodářství a jedná se o proces, při kterém člověk zprostředkuje, reguluje a kontroluje výměnu energie a látek mezi sebou a lesním ekosystémem za účelem uspokojení svých potřeb. Kupčák (2006) jednoduše říká, že lesní výrobu provádí člověk, který má záměr les hospodářsky využívat a hlavním cílem je produkce dříví.

Specifika lesního hospodářství

Lesní hospodářství má mnoho významných specifíků, díky kterým se odlišuje od ostatních odvětví národního hospodářství. Na tyto zvláštnosti poukazuje Ondráček (2003). Jsou jimi:

1. Rozdílné růstové podmínky

Růstové podmínky souvisí s historickým osídlením a využíváním krajiny. Méně porostů se nachází blízko velkých měst a v zemědělsky využívané krajině. Naopak zalesněnou krajinou disponují horské a podhorské oblasti s malým podílem zemědělství.

2. Dlouhá výrobní doba

Průměrné stáří stromů, které jsou připraveny k těžbě, je v České republice 115 let. Lesy ČR (2010) tvrdí, že s tímto problémem souvisí i změna druhového složení lesů, protože se jedná o dlouhodobý proces. Lesní hospodářství tedy nemůže okamžitě reagovat na poptávku společnosti.

3. Přírodní podmínky

Hospodaření v lesích je ovlivněno přírodními podmínkami, které mohou často působit negativně. Jedná se o vlivy antropogenní, které způsobuje svou činností člověk, abiotické, které jsou způsobeny větrem, sněhem, mrazem či suchem a biotické, které zaviňují škůdci (hmyz, houby, zvěř).

4. Životní prostředí

Les je hlavní krajinnotvorný prvek udržující stabilitu přírodního prostředí. Přínos lesa z hlediska životního prostředí je pro lidskou společnost nenahraditelný, protože ho nelze importovat.

5. Zdroj obnovitelné suroviny

Tímto zdrojem je bezesporu dříví, které už od pradávna sloužilo ke krytí potřeb člověka. Pokud se hospodaří v souladu s požadavky trvale udržitelného rozvoje, jedná se o trvalý a nevyčerpatelný zdroj.

6. Produkce suroviny pro dřevozpracující průmysl a zdroj zaměstnanosti.

7. Přímá kontrola veřejnosti

Výrobní činnost v lesním hospodářství probíhá v lesních porostech, které jsou, až na výjimky, přístupné veřejnosti. Lesní výroba se tak odlišuje od ostatních výrobních činností, které probíhají v uzavřených halách.

Lesy ČR (2010) poukazují i na jiná specifika lesního hospodářství, jsou jimi:

1. Vazba na geografické prostředí

Každá dřevina má své nároky na teplo, vodu, živiny a počet dní bez sněhu. Z toho vyplývá, že je nutné se přizpůsobovat geografickému prostředí.

2. Nikdy nekončící proces pěstování

Výrobky v lesním hospodářství vznikají průběžně po celou dobu růstu stromů. Jedná se o vánoční stromky a dále tyčkovinu, tyčovinu a vyzrálou kmenovinu, které se od sebe diferencují tloušťkou a výškou.

3. Velká prostorová rozptýlenost

4. Sezónnost prací

Lesní práce jsou rozděleny dle období. Na jaře probíhá zalesňování. V létě pak ochrana proti škůdcům, prořezávky a probírky. V zimě výroba vánočních stromků. Celoroční aktivitou je těžba dříví.

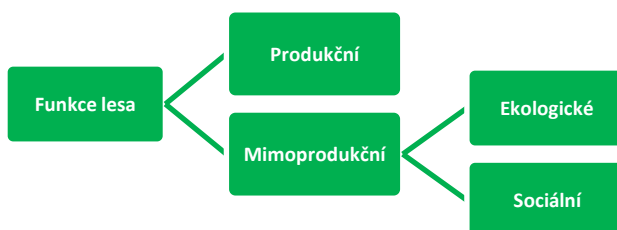
5. Rozdílné role v průběhu života stromu

Každý strom má v ekosystému své místo. Svým stínem upravuje světelné a teplotní podmínky, zadržuje vodu, zabraňuje erozi a působení větru, nabízí úkryt živočichům a svými semeny se aktivně podílí na vzniku nového, přirozeného porostu.

6. Polyfunkčnost lesa

Obrázek 1 ukazuje dělení funkcí lesa.

Obrázek 1: Funkce lesa

Zdroj: Zpracováno dle Ondráčka a Janáka (2008)

Produkční funkce zahrnuje dle Ondráčka a Janáka (2008) hlavně produkci surového dříví, které je považováno za cennou obnovitelnou surovinu. Dále les produkuje jedlé rostlinné produkty (ovoce, ořechy, houby), živočišné produkty (med, zvěřina, kožešiny), léčivé rostliny, kůru a asimilační orgány, vánoční stromky a ostatní (např. pryskyřice, oleje).

Mimoprodukční funkce lesa se dále dělí na ekologické a sociální. Dle Ondráčka (2003) do ekologické funkce patří např. schopnost lesa nepřemísťovat půdu působením vody, větrů či svahových posunů, odrazení slunečního záření, snižování teploty v létě a naopak zvyšování teploty v zimních měsících, snižování rychlosti větru, tlumení zvuku či produkce silic, terpenů a pryskyřice, které působí inhalačně. Ze sociálního hlediska les slouží k podpoře zotavení a osvěžení organismu, slouží jako inspirace pro umělce, je objektem vědeckého bádání či slouží k vojenským účelům.

2.3 Lesní hospodářství v České republice

Lesnictví, zemědělství a rybolov patří mezi tzv. sdílené pravomoci EU. Znamená to, že jednotlivé členské státy vykonávají svou činnost v rozsahu, v jakém ji EU nevykonala. Česká republika tedy pracuje v souladu s platnou legislativou EU. (Evropa2045, 2016)

„Základní cílem státu v oblasti lesního hospodářství je trvale udržitelné obhospodařování lesů, tedy správa a využívání lesů a lesní půdy takovým způsobem a v takovém rozsahu, který zachovává a zlepšuje jejich biodiverzitu, produkční schopnost a regenerační kapacitu, vitalitu a schopnost plnit v současnosti i v budoucnosti odpovídající ekologické, ekonomické a sociální funkce na místní, národní a globální úrovni a které tím nepoškozují ostatní ekosystémy.“ (Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030, 2016)

Ekonomika lesního hospodářství v České republice

Dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství 2015 (Zelená zpráva) se lesnictví v minulém roce podílelo na HDP 0,69 % v běžných cenách a 0,56 % ve stálých cenách. Z hlediska zisku je hodnoceno velmi příznivě. Od doby ekonomické krize v letech 2006-2009 se zisky podnikatelských subjektů v lesním hospodářství výrazně zvýšily. Nejvyšších zisků v roce 2015 dosáhl stát (4 918/ha lesa), dále soukromníci (2643/ha lesa) a nejméně města a obce (1888/ha lesa), jejichž zisk je ovlivněn pronajímáním lesů. Zelená zpráva 2015 uvádí, že pronajímáno je 63,3 % obecních lesů. Vysoké zisky byly způsobeny výhodnými průměrnými cenami u rozhodujících sortimentů surového dříví v tuzemsku i zahraničí. Průměrné zpeněžení 1 m³ surového dříví dosáhlo 1417 Kč u státních lesů, 1645 Kč u lesů soukromých a 1590 Kč u lesů obecních.

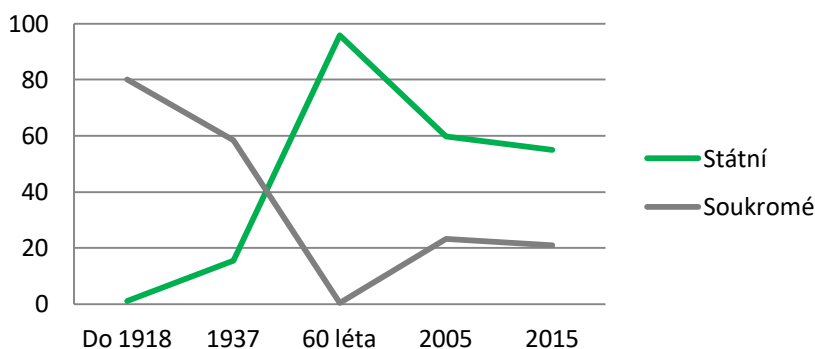
Dle UHUL (2016) počet zaměstnanců v lesnickém sektoru trvale klesá. Důvodem je vyšší efektivita provozu (např. uplatněním moderních technologií) a nárůst OSVČ. Ještě v roce 1990 pracovalo v lesním hospodářství 57 700 osob, v roce 2015 pouze 13 125.

Česká republika má v oblasti lesního hospodářství velký potenciál. Pulkrab, Šišák, Bartuněk a Blud'ovský (2007) poukazují na konkurenční výhody České republiky v oblasti lesního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu. Mezi tyto výhody patří dostatek domácí obnovitelné suroviny, příznivé působení výroby na životní prostředí, vybudované zpracovatelské kapacity, dostatek kvalifikovaných pracovníků a dlouholetá tradice zpracovatelů dřeva.

Vlastnická struktura lesů v České republice

Dle Ondráčka (2003) je vlastnická struktura lesů odrazem politické a společenské situace státu. Naše země si prošla několika změnami a tím pádem proběhly změny i ve vlastnictví lesů. Ty nejvýznamnější se týkaly státního a soukromého vlastnictví, jak ukazuje obrázek 2.

Obrázek 2: Vývoj ve vlastnictví lesů v ČR v %

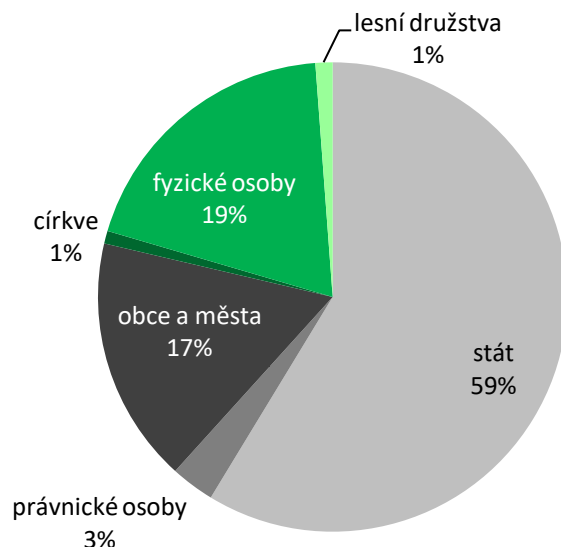

Zdroj: Zpracováno dle Mezistromy.cz (2007)

Do roku 1918 bylo ve vlastnictví státu pouhé 1 % lesů. Tato situace byla způsobena prodejem lesů soukromníkům v důsledku válečného zadlužení. V soukromém vlastnictví tehdy bylo 80 % lesů. V letech 1919 až 1939 probíhala pozemková reforma, která nejvíce postihla majitele lesů nad 10 000 ha. Dále byl konfiskován majetek císařské rodiny. V roce 1937 byl podíl soukromého vlastnictví 58,7 %, ve vlastnictví státu bylo 15,5 % lesů a obce vlastnily 13,5 % lesů. V 60. letech bylo zestátněno 95,8 % lesů, 4 % lesů využívala JZD a v soukromém sektoru nezůstalo ani 1 %. Další významné změny odstartoval politický převrat v roce 1989. Díky zákonu č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku a zákonu č. 172/1991 Sb., o navrácení majetku obcím a jejich dalších novelizacím mohl začít restituční proces, který pomohl ke zmírnění majetkových křivd způsobených komunistickým režimem. Restituční proces byl v roce 2005 téměř dokončen. Zbývalo jen rozhodnout o navrácení lesů církví. (Mezistromy.cz, 2007) Dle Lukáčové (2016) bylo církvi do konce roku 2015 vydáno 75 % výměry nárokovaných pozemků.

Následující obrázek 3 ukazuje aktuální vlastnickou strukturu lesů v České republice.

Obrázek 3: Vlastnická struktura lesů v ČR

Zdroj: Zpracováno dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství 2015

Z obrázku 3 vyplývá, že více než polovina českých lesů patří do vlastnictví státu. Státní lesy jsou z 84 % obhospodařovány podnikem Lesy ČR. Necelá čtvrtina je v soukromém vlastnictví, města a obce vlastní 17 % lesů a lesní družstva a církve vlastní po 1 % lesů. V roce 2013 nabyl účinnosti zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, dle kterého jsou Lesy ČR jednou z povinných osob vydávajících církvím jejich původní majetek. V budoucnu lze očekávat změnu ve vlastnické struktuře právě z důvodu pokračování návratu lesních majetkům církvím. (Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství, 2015)

Celková výměra lesů za rok 2015 byla 2 604 629 ha, což je 33,03 % z celkové rozlohy našeho státu. Česká republika je lehce pod průměrem Evropské unie. Průměrná lesnatost států Evropské unie je 37,6 %. (ÚHÚL, 2016)

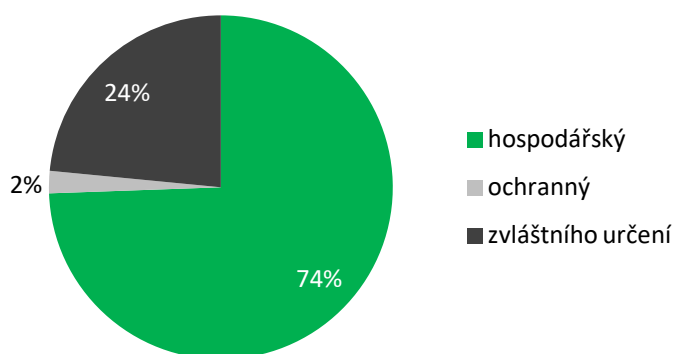
Kategorizace lesů ČR

Lesy v České republice se dělí dle zákona č. 289/1995 Sb. (Lesní zákon) na lesy:

- ochranné, do kterých se zařazují lesy na nepříznivých stanovištích (sutě, prudké svahy, rašeliniště...), vysokohorské lesy a lesy v klečovém vegetačním stupni;
- zvláštního určení, které se nacházejí v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně, v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod a na území národních parků a národních přírodních rezervací;
- Hospodářské, které nejsou uvedeny v předchozích dvou kategoriích.

Následující obrázek 4 zachycuje rozdělení lesů v České republice dle kategorií.

Obrázek 4: Kategorizace lesů v ČR

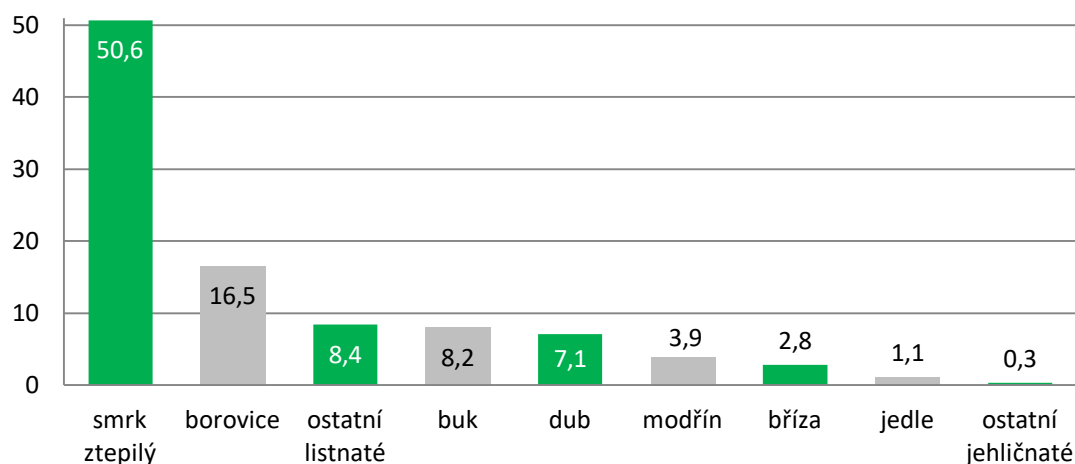
Zdroj: Zpracováno dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství ČR v roce 2015

Z obrázku 4 je patrné, že největší zastoupení mají lesy hospodářské, dále lesy zvláštního určení a nejméně je lesů ochranných.

Druhovú skladba lesů v ČR

Druhovú skladba lesů je dle Ondráčka a Janáka (2008) jedním z kvantitativních ukazatelů stavu lesa. Závisí na ní (společně s prostorovým uspořádání lesních dřevin) výše a kvalita dřevní produkce, vyrovnanost lesní produkce, plnění funkcí lesa a odolnost lesa proti škodlivým činitelům. Následující obrázek 5 ukazuje druhy stromů, kterým podmínky České republiky vyhovují nejvíce.

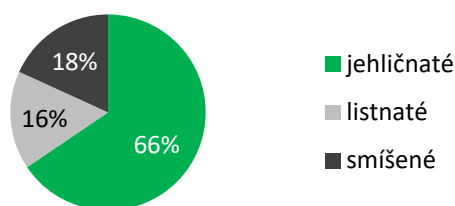
Obrázek 5: Druhovú složení lesů v ČR v %

Zdroj: Zpracováno dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství ČR v roce 2015

Z obrázku 5 vyplývá, že absolutní převahu nad ostatními druhy má smrk ztepilý. Borovice je v českých lesích zastoupena 16,5 %, ostatní listnaté stromy, buk a dub se podílí přibližně 8 %. Následující obrázek 6 zobrazuje smíšení lesů v České republice.

Obrázek 6: Smíšené lesy v ČR

Zdroj: Zpracováno dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství ČR v roce 2015

Z obrázku 6 vyplývá, že největší zastoupení mají v České republice jehličnaté lesy, listnaté a smíšené vykazují velmi podobné procentní vyjádření.

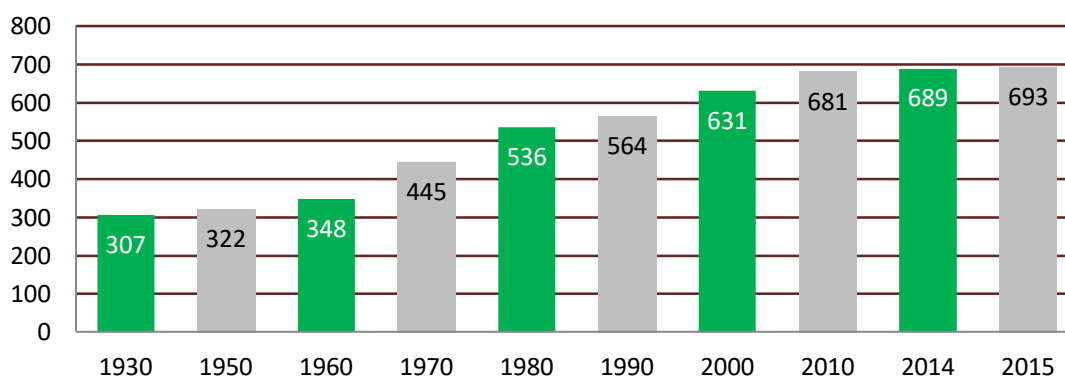
Věková struktura lesů

Věková struktura lesů v ČR je značně nerovnoměrná a není příliš příznivá. Narůstá výměra přestárých porostů (nad 120 let), což do budoucna může znamenat ztráty. Naopak porostů mladších 60 let je nedostatek. (Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství, 2015)

Stromy vysázené v první polovině minulého století jsou téměř vykáceny a v mladších porostech dřevo přirůstá pomaleji. ČR bude těžit o 10-15 % méně než v posledních letech. Tato skutečnost však nebude mít vliv na zaměstnanost v lesnictví, neboť se předpokládá, že vzroste pěstební činnost. Negativním dopadem budou rostoucí ceny dřeva. (Havel, 2010)

Následující obrázek 7 ukazuje, jak se v posledních letech vyvíjela zásoba dřeva v ČR.

Obrázek 7: Vývoj zásoby dříví v ČR v mil. m³

Zdroj: Zpracováno dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství ČR v roce 2015

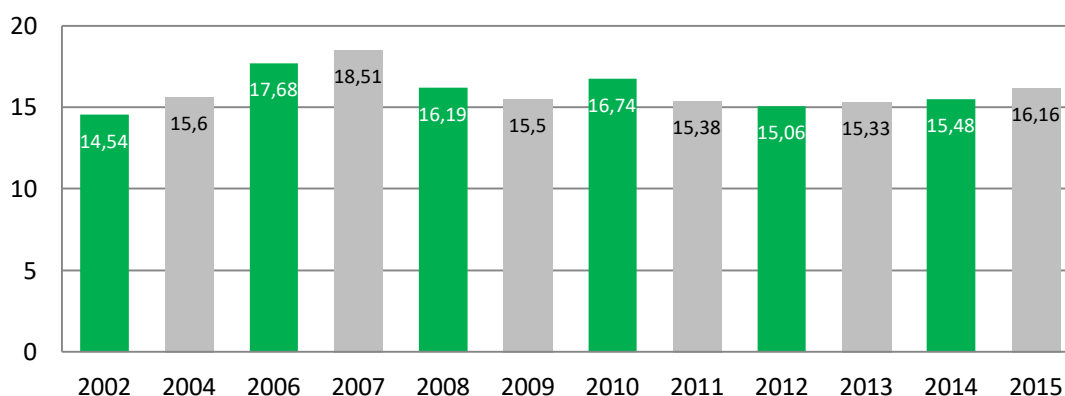
Dle obrázku 7 se zásoba dřeva od roku 1930 zvýšila z 307 mil. m³ na 693 mil. m³, tedy dvojnásobně. Dle Zelené zprávy 2015 se tak stalo díky zvýšení přírůstku dřeva a díky zpřesnění způsobů zjišťování v rámci zavedení nových metod a postupů v 60. a 70.

letech 20. století. Přírůstek dřevní hmoty se postupně zastavuje. Vždyť od roku 2010 do roku 2014 se zásoba dřeva zvýšila o pouhých 8 mil. m³.

Průměrná zásoba na 1 ha lesních pozemků je 259,6 m³, což řadí ČR spolu se Švýcarskem, Slovinskem, Německem a Rakouskem mezi země s nejvyššími zásobami dříví v Evropě. Největší zásobou dřeva na světě disponuje Nový Zéland (400 m²/ha). (Uhu.cz, 2016)

Následující obrázek 8 ukazuje vývoj těžby dříví v ČR v posledních 13 letech.

Obrázek 8: Vývoj těžby dřeva v ČR

Zdroj: Zpracováno dle UHUL.cz (2016)

Roční těžba dřeva v České republice osciluje mezi 15-17 mil. m³. Výjimkou byl rok 2007, kdy bylo vytěženo 18,51 mil. m³, což bylo způsobeno ničivým orkáнем Kyrill. Průměrně se tedy vytěží 16 mil. m³ dřeva. (Uhu.cz, 2016)

Klíčová lesnická legislativa ČR

Normativně je lesní hospodářství v České republice usměrňováno níže vyjmenovanými zákony a příslušnými vyhláškami:

- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon);
- Zákon č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh;
- Zákon 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin);
- Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti;
- Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu;
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

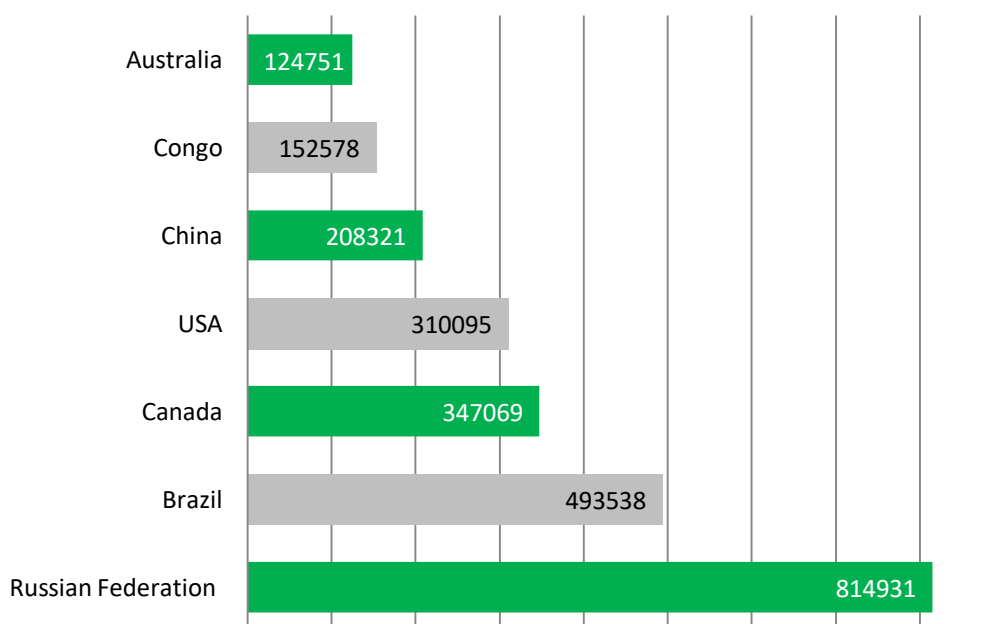
2.4 Lesní hospodářství ve světě a v EU

2.4.1 Světové lesní hospodářství

Plesník (2016) uvádí, že lesy na naší planetě zabírají více než 40 mil. km², což je cca čtyřnásobek Evropy. Přibližně 30 % lesů se využívá k produkci dřeva. Dle Simanova (2012) rozmístění lesů jako zdrojů dříví nekoresponduje s rozložením světové populace a dynamikou jejího růstu. Největším problémem světového lesnictví je dle Plesníka (2016) úbytek porostů. Od roku 1990 do roku 2015 naše planeta přišla o 1,3 mil. km² lesních porostů. Letemlesem (2016) uvádí, že k největšímu úbytku došlo v tropech, zejména v Jižní Americe a Africe. Kladným aspektem je dle Plesníka (2016) čím dál pomalejší tempo odlesňování a snaha světa půdu zalesňovat. Dle Simanova (2012) se o zalesňování snaží Evropa, Karibik, Nový Zéland a především Čína, která díky svému zalesňovacímu programu ročně zvyšuje výměru lesů o 2,2 mil. ha. Plesník (2016) uvádí, že většina světových lesů je ve veřejném vlastnictví, 19 % lesů je v soukromém vlastnictví.

Následující obrázek 9 zobrazuje země s největší plochou lesů na světě.

Obrázek 9: Země s největší plochou lesů na světě v tis. ha

Zdroj: Zpracováno dle Global Forest Resources Assessment 2015

Největší lesní plochou disponují státy Rusko, Brazílie, Kanada, USA a Čína, které dohromady zaujímají více než polovinu světových lesů.

2.4.2 Evropské lesní hospodářství

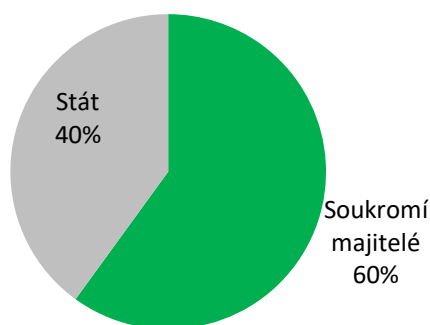
Ragonnaud (2016) uvádí, že lesy EU se rozprostírají na ploše 162 mil. ha, což jsou 4 % z celkové plochy lesů na světě. 83 % lesů EU je využíváno k těžbě dřeva. Bastrup-Birk (2016) poukazuje na podíl lesního hospodářství, dřevařského a papírenského průmyslu na HDP, kdy tato odvětví dohromady tvoří 1 % HDP EU. Zajímavostí je, že ve Finsku je to dokonce 5 %.

Simanov (2012) uvádí, že region Evropa patří mezi nejvýznamnější exportéry dřeva. Dvě třetiny lesů EU patří Německu, Španělsku, Finsku, Francii, Polsku a Švédsku. V EU se světový trend odlesňování neprojevuje, spíše naopak. V letech 1990-2010 se rozloha lesů v Evropě zvětšila o 11 miliónů ha. (Ragonnaud, 2016)

Simanov (2012) považuje budování vlastních rezerv Evropy za kladný aspekt, neboť v ostatních regionech je dřevní suroviny nedostatek, tudíž není možný masivní import do Evropy. Dalším důvodem k rezervám jsou i vývozní cla na dříví z Ruské federace. Dle Bastrup-Birk (2016) celková plocha lesů v EU roste díky politikám zalesňování a přeměňování opuštěné zemědělské půdy. Autorka však říká, že Evropané mají na celosvětovém odlesňování významný vliv, protože dováží dřevo vytěžené v tropických a boreálních lesích zemí třetího světa.

Obrázek 10 ukazuje vlastnickou strukturu lesů v EU.

Obrázek 10: Vlastnická struktura lesů EU

Zdroj: Zpracováno dle Ragonnauda (2016)

Z obrázku 10 je patrné, že většina lesních porostů je ve vlastnictví soukromých osob, státu přísluší 40 %. Je to opačný stav oproti ČR, kde většinu lesů vlastní stát.

Největším problémem evropských lesů jsou dle Ragonnauda (2016) klimatické změny, které se projevují na rychlosti růstu lesů, jejich rozložení a změně výskytu některých parazitů. Úkolem EU je se těmito změnám přizpůsobit a bojovat proti nim.

EU nemá pro oblast lesnictví žádnou společnou politiku. Politika spadá do pravomocí jednotlivých států. Na lesní hospodářství má však vliv Strategie EU v oblasti lesnictví z roku 2013. Hlavními body této strategie je udržitelné hospodářství, efektivní využívání zdrojů a celosvětová odpovědnost EU v této oblasti. Velký vliv má Společná zemědělská politika, která je zdrojem evropských finančních prostředků do lesního hospodářství. (Ragonnaud, 2016)

Co se týče obchodování se dřevem, nejvýznamnějším předpisem EU je Nařízení EUTR, viz kapitola 2.6 Nařízení o dřevě EUTR.

2.5 Produkce surového dříví

2.5.1 Trh se dřevem

Dle Greppela a Paluše (2007) je surové dřevo vytěžený, odvětvený kmen stromu, od kterého je oddělen vršek a někdy také oddenková část. Jedná se o nejjednodušší sortiment surového dřeva určený k dalšímu zpracování a výrobě dalších sortimentů dříví podle příslušných norem. Trh se surovým dřevem je dle autorů charakteristický tím, že existuje oligopol a velké množství drobných producentů, kteří následují cenové i jiné rozhodnutí dominantní firmy. Dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství 2015 v ČR existuje koncentrace subjektů do větších subjektů investujících do rozvoje mnoho finančních prostředků a naproti tomu existují i podnikatelské subjekty místního významu a živnostníci.

Greppel a Paluš (2007) uvádějí několik specifických vlastností trhu se dřevem:

- menší počet odběratelů;
- vyšší koncentrace trhů;
- velké objemy transakcí;
- malá diferenciacie produktu;
- nepravidelná nabídka dřevní suroviny;
- velký důraz na cenu;
- odvozená poptávka;
- dlouhodobé vztahy mezi dodavateli a odběrateli.

Kupčák (2006) uvádí vlivy působící na trh se dřevem. Jsou jimi ekonomický růst, stavební sektor, demografický vývoj a kurzovní rozdíly.

Poptávka po dřevě je odvozená a závislá na výši poptávky po finálním produktu. Vytváří ji dřevozpracující podniky, které pak upravené dřevo, meziprodukty, nabízí

výrobcům ve stavebnictví, nábytkářském či např. tiskařském průmyslu. Na nabídku dřeva má vliv velikost zásoby, kterou krajina disponuje. Zásoba dřeva je potenciálem, ze kterého se těží dřevní surovina. Vyšší tržní cena nedokáže producenty motivovat k většímu objemu těžeb, tudíž je nabídka surového dřeva neelastická. Nabídka dřeva je určena pro domácí i zahraniční trh. Důvody pro export jsou např. slabá koupěschopnost domácích subjektů či neefektivní fungování trhu (stát si vývozem zabezpečuje státní příjmy). (Greppel a Paluš, 2007)

2.5.2 Logistický řetězec dřevní suroviny

Cesta surového dřeva od těžby až po nalezení konečného spotřebitele je poměrně dlouhá. Předtím než hotový výrobek ze dřeva začne plnit svou funkci, musí dřevní surovina projít několika úrovněmi zpracování a několika trhy. Existuje nepřeborné množství trhů od velkých komoditních (např. stavebnictví) po specializované (např. trh hudebních nástrojů). (Greppel a Paluš, 2007)

Privádění dříví na trh zahrnuje dle Kupčáka (2006) těžbu dříví, jeho dopravu, skladování, třídění, manipulaci, klasifikaci, svazkování, úpravu a zpracování, obchodní jednání, prodej, vyřizování reklamací, financování a pojišťování.

Proces postupné přeměny stromu v surovinu vhodnou pro prodej subjektům ve zpracovatelském průmyslu označují Ondráček a Janák (2008) za lesní těžbu. Lesní zákon č. 289/1995 Sb. rozlišuje těžbu:

- předmýtní, která je prováděna za účelem výchovy porostu;
- mýtní, která je určena k obnově porostu;
- nahodilou, která vede ke zpracování suchých, vyvrácených, nemocných či poškozených stromů;
- mimořádnou, která je podmíněna rozhodnutím orgánu státní správy lesů.

Do lesní těžby spadá celá řada činností. Jedná se o předvýrobní přípravu pracoviště, která je zaměřena na vytvoření vhodných podmínek pro provedení těžebních prací. Další činností je samotná těžba dříví, při které se provádí kácení, odvětvení, odkorňování, krácení či druhování, štípání, měření rozměrů, stanovení jakosti, třídění, označení, ukládání a štěpkování. O počtu těchto operací, způsobu provedení a návaznosti operací rozhoduje použitá technologie. Po těžbě dřeva následuje soustředování dříví, čímž je myšlena doprava vytěženého dříví na určité místo. (Ondráček a Janák, 2008)

Kupčák (2006) rozlišuje přímou cestu, kdy dřevo putuje z výroby přímo ke konečnému odběrateli a nepřímou cestu, která zahrnuje mezičlánky. Za tyto mezičlánky jsou považovány zpracovatelské organizace, které se dřevem dále pracují. Přímá cesta je dle Greppela a Paluše (2007) lepší v tom, že je zde zajištěná kontrola distribuce a přináší vyšší zisky. Zároveň je však vyžadována odbornost, zkušenosti a zajištění provozně-materiálových zdrojů. Výhodami nepřímé cesty jsou dle autorů menší organizační záležitosti a nižší náklady prodeje.

Greppel a Paluš (2007) dále poukazují na eliminaci skladování surového dřeva. Dle jejich názoru by vytěžené dřevo mělo být v co nejkratším čase zpracováno, protože skladováním dřeva, ač na krátkou dobu, surovina ztrácí na kvalitě.

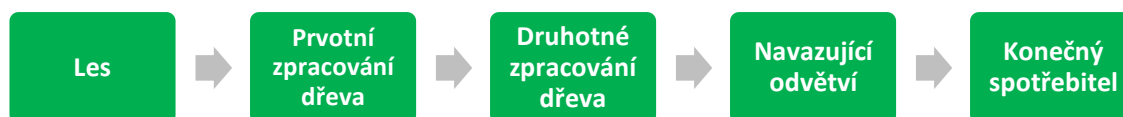
Ondráček a Janák (2008) kladou důraz na povýrobní úpravu pracoviště, do které patří sanace erozních rýh, desinfekce odřených stromů, likvidace poškozených stromů, vyčištění skládek a jejich urovnání, úpravu cest a jejich bezprostředního okolí.

Závěrem těžebních činností je pak přejímka pracoviště a příjem dříví. Základní příjem dříví provádí zodpovědný pracovník za výrobní úsek (lesní hospodář, vlastník) a dělník vykonávající těžební činnost. V této přejímce je úkolem evidovat vyrobené dříví, zkontrolovat dříví (kvalitu opracování, správnost rozměrů, zatřídění do jakostí atd.) a zkontrolovat pracoviště (kompletnost a správnost vykonaného zásahu, výšku pařezů atd.). Dále je možné provést i kontrolní a inventurní příjem. Kontrolní příjem provádí nadřízený pracovník pracovníka za výrobní úsek a jedná se o základní příjem, avšak v omezeném rozsahu. Inventurní příjem pak provádí inventurní komise jednou za rok a předmětem je porovnat fyzický a účetní stav vyrobeného dřeva. Příjem odběratelem se realizuje na základně kupní nebo prodejní smlouvy. (Bílek, 2013)

Dle Kupčáka (2006) je zpravidla na straně prodejce vlastník lesa a na straně odběratele pilař. Obsahem každé přejímky mezi prodejcem a odběratelem je dle Ondráčka a Janáka (2008) kontrola dokladů o dodávce a kontrola nákladu. U dokladů se kontroluje počet listů, příloh nebo konsignací a správnost a úplnost vyplněných dodacích listů. U nákladu se kontroluje počet kusů, dřevina, rozměry, jakost a sortiment, kvalita opracování a stupeň odkornění. Dále se pak může brát zřetel na certifikované dříví, vlhkost dříví či dobu těžby.

Schéma fungování trhu se dřevem je znázorněno na obrázku 11.

Obrázek 11: Schéma trhu se dřevem

Zdroj: Zpracováno dle Greppela a Paluše (2007)

Při prvotním zpracování se surovina mění na výrobky, resp. meziprodukty, kterými je např. řezivo či celulóza. V tomto procesu jsou stěžejní pilařské subjekty. Do výrobků druhotného zpracování patří již opracované řezivo (různě tvarované a profilované dřevo), obalový materiál (palety, sudy), stavební a tesařské výrobky (okna, obklady) a další (nábytek, dřevostavby). Do druhotného zpracování patří i výrobky z papíru – krabice, knihy či např. fotonapapír. Podniky navazujících odvětví využívají dřevo ve svém výrobním procesu tak, aby ho mohly prodávat v různých podobách konečnému spotřebiteli. Do řetězce patří i prodejci a distributoři. (Greppel a Paluš, 2007)

Pulkrab, Šišák, Bartuněk a Blud'ovský (2007) uvádějí postupy prodeje surového dříví:

- dražba;
- písemné vydražení – veřejná soutěž;
- vypsání subskripce, kdy prodávající nabídne dodávku dřeva za určitou cenu a za určitých podmínek, zájemci se pak upisují do subskripčního seznamu;
- volný prodej mezi prodávajícím a kupujícím, kteří se ve smlouvě dohodnou na podmínkách obchodu;
- prodej prostřednictvím zájmových organizací – rámcové smlouvy;
- prodej na základě dlouhodobých smluv o dodávkách, kde je charakteristické stanovení pevných cen a jistota dodávek.

V Evropě je dle autorů nejrozšířenější volný prodej mezi prodávajícím a kupujícím.

2.5.3 Třídění dříví

Pro obchod se dřevem je nezbytné dříví roztřídit a značit. ČSN 48 0050 uvádí tyto možnosti třídění:

- dle tříd jakostí a sortimentů;
- dle dřevin nebo skupin dřevin;
- dle stupně odkornění;
- dle rozměrů.

Třídy jakosti a sortimenty

Ondráček a Janák (2008) definují sortiment surového dřeva jako dříví specifického určení, které vyhovuje požadavkům technických norem. Zmíněné požadavky však dle autorů nejsou záležitostí pouze technických norem, ale jedná se o nástroj odběratelů k vytvoření popisu dříví, který pak uvádí v obchodních smlouvách. Jakostní třídění surového dříví na sortimenty upravuje ČSN 48 0050 a dokument Doporučená pravidla pro měření a třídění dříví v ČR. Přehled je zpracován v následujících tabulkách.

Tabulka 1: I. třída

Jakostní třída	I. třída
Dříví	listnaté, jehličnaté
Sortiment dle ČSN 48 0050	dýchárenské, rezonanční a speciální průmyslové výřezy
Účel použití dle DP	jakostní výřezy pro výrobu hudebních nástrojů
Kvalita	netřídí se do kvalitativních tříd, tříděno dle požadavků odběratele

Zdroj: Zpracováno dle ČSN 48 0050 a Doporučených pravidel pro měření a třídění dříví

Tabulka 2: II. třída

Jakostní třída	II. třída
Dříví	listnaté, jehličnaté
Sortiment dle ČSN 48 0050	překližkárenské a zápalkárenské výřezy, výřezy pro sportovní a jiné potřeby, sudárenské a smrkové překližkárenské výřezy pro technické překližky
Účel použití dle DP	jakostní výřezy pro výrobu dých, překližek a jiné speciální výřezy
Kvalita	netřídí se do kvalitativních tříd, tříděno dle požadavků odběratele

Zdroj: Zpracováno dle ČSN 48 0050 a Doporučených pravidel pro měření a třídění dříví

Tabulka 3: III. třída

Jakostní třída	III. třída
Dříví	listnaté, jehličnaté
Sortiment dle ČSN 48 0050	pilařské výřezy, včetně výřezů pro stavební účely a výřezů na výrobu pražců (jakost A a B), sloupové výřezy a sloupovina, speciální důlní výřezy, buková pražcovina
Účel použití dle DP	kulatina pro pilařské zpracování
Kvalita	A, B, C, D

Zdroj: Zpracováno dle ČSN 48 0050 a Doporučených pravidel pro měření a třídění dříví

Dle Greppela Paluše (2007) jsou třídy A-D stanoveny evropskými normami. Bílek (2013) vysvětluje, že dřevina s kvalitou A je prvotřídní kvality. Jedná se o čerstvý, zdravý a rovný kmen bez suků a vad. Dále specifikuje dřevinu s kvalitou D, která pro pilařské zpracování může být použita, ale nesmí být překročen určitý rozsah vad.

Tabulka 4: IV. třída

Jakostní třída	IV. třída
Dříví	listnaté, jehličnaté
Sortiment dle ČSN 48 0050	dříví na výrobu dřevoviny, důlní výřezy a dolovina, tyče, tyčky a tyčové a tyčkové výřezy
Účel použití dle DP	dříví pro výrobu sloupů, dřevoviny, doloviny, tyčoviny
Kvalita	netřídí se do kvalitativních tříd, je tříděno dle požadavků odběratele

Zdroj: Zpracováno dle ČSN 48 0050 a Doporučených pravidel pro měření a třídění dříví

Tabulka 5: V. třída

Jakostní třída	V. třída
Dříví	listnaté, jehličnaté
Sortiment dle ČSN 48 0050	vlákninové a ostatní průmyslové dříví, netříděné listnaté dříví
Účel použití dle DP	dříví určené k chemickému a mechanickému zpracování (výroba buničiny a desek z aglomerovaného dřeva)
Kvalita	netřídí se do kvalitativních tříd, je tříděno dle požadavků odběratele

Zdroj: Zpracováno dle ČSN 48 0050 a Doporučených pravidel pro měření a třídění dříví

Tabulka 6: VI. třída

Jakostní třída	VI. třída
Dříví	listnaté, jehličnaté
Sortiment dle ČSN 48 0050	palivové dříví
Účel použití dle DP	palivové dříví
Kvalita	netřídí se do kvalitativních tříd, je tříděno dle požadavků odběratele

Zdroj: Zpracováno dle ČSN 48 0050 a Doporučených pravidel pro měření a třídění dříví

Dřeviny a skupiny dřevin

Ondráček a Janák (2008) dřeviny pro výrobu sortimentů surového dříví rozdělují na:

- jehličnaté – např. smrk (SM), jedle (JD), douglaska (DG) či borovice (BO);
- listnaté tvrdé – např. dub (DB), buk (BK), jasan (JS), bříza (BR) a ovocné listnáče jako je jabloň (JB), hrušeň (HR) atd.;
- listnaté měkké – např. lípa (LP), olše (OL), topol (TP).

Zkratky uvedené v závorkách jsou upravovány ČSN 48 0050. Doporučená pravidla pro měření a třídění zboží v ČR doplňují i latinské názvy, aby nedocházelo k záměně dřevin. Ondráček a Janák (2008) doporučují v obchodních smlouvách uvádět vždy název dřeviny rodovým i druhovým jménem a dále uvést i zkratku, která je pak používána v ostatních písemných dokladech.

Stupeň odkornění

Ondráček a Janák (2008) rozlišují 4 stupně odkornění:

1. v kůře – kůra je jen pomítně porušena;
2. odkornění do hněda – kůra je odstraněna, lýko je ponecháno;
3. strojně odkorněné do polobděla – lýko je ponecháno do 50 %;
4. odkornění do běla – kůra i lýko jsou úplně odstraněny.

Rozměry dřeva

Ondráček a Janák (2008) za základní rozměry považují délku, tloušťku a šířku. Bílek (2013) však poukazuje na to, že nejdůležitějším kritériem při třídění dříví, jeho odbytu a prodeji je požadavek odběratele. V dnešní době je pro odběratele důležitým faktorem, zda dřevo pochází z certifikovaných lesů či ne. Více o certifikaci v kapitole 2.7 Certifikace trvale udržitelného hospodaření v lesích.

2.6 Nařízení o dřevě EUTR

Nařízení EU o dřevě EUTR (EU Timber Regulation) je platné od 2. 3. 2013 a jeho hlavním cílem je snaha zlepšit situaci v obchodě se dřevem a dřevěnými výrobky a to nejen v EU, ale i v zemích, které do EU exportují. Nařízení vzniklo na základě problémů s nelegální těžbou dřeva. (Ic.fsc.org, 2016)

Hlaváček (2016) tvrdí, že nelegální těžba je jedním z nejdiskutovanějších témat v oblasti obchodování se dřevem, protože se jedná o nejrozsáhlejší kriminální činnost související s životním prostředím. Autor odhaduje, že 10-30 % dřeva uvedeného na světový trh, pochází právě z nelegální těžby.

Košťál, Duda a Žaloudková (2014) poukazují na dopady této kauzy. Jsou jimi závažné hospodářské, environmentální a sociální problémy a snižování konkurenceschopnosti lesnictví a navazujících odvětví. Hlaváček (2016) tvrdí, že do nelegálních způsobů patří těžba v chráněných oblastech, těžba bez povolení, těžba v konfliktních oblastech, těžba nad rámec uděleného povolení a těžba s padělaným povolením. Autor popisuje proces prodeje nelegálního dřeva. Po těžbě se dřevo prodává na černém trhu a úkolem je zajistit jeho legalizaci. Ta nejčastěji probíhá tak, že je vytěženo více dřeva, než je povoleno nebo se nelegální dřevo přepraví na místo legální těžby, kde se pak snadno vykáže jako legální. Dále se legální a nelegální dřevo promíchává na pilách, falšují se povolení a doklady o původu dřeva.

Dle Košťála, Dudy a Žaloudkové (2014) má nařízení o dřevě podpořit dobrovolné dohody FLEGT (The Forest Law Enforcement Governance and Trade), kterými se země produkující dřevo zavazují k zavedení systémů licencí a tím k regulaci obchodu se dřevem a dřevařskými výrobky.

V České republice nařízení o dřevě EUTR upravuje Zákon č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh. Tento zákon vymezuje, že Ministerstvo zemědělství, krajské úřady a Česká obchodní inspekce mají dohled nad dodržováním nařízení. Pověřenou osobou je pak Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL). Od října 2013 je platná i tzv. Centrální evidence systémů náležitě péče hospodářských systémů.

Košťál, Duda a Žaloudková (2014) seznamují s tím, že nařízení se týká v podstatě dvou skupin. První skupinou jsou hospodářské subjekty, které poprvé uvádí dřevo na trh EU. Druhou skupinou jsou obchodníci, kteří nakupují nebo prodávají dřevo a dřevařské

výrobky, které na trh EU uvedeny byly. Po obchodnících je vyžadováno, aby vedli informace o dodavatelích, zákaznících a materiálech/výrobcích. Musí evidovat informace o místě původu dřeviny, druhu dřeviny, množství, dodavatelích a zákaznících. Údaje musí archivovat nejméně 5 let. Každý hospodářský subjekt musí zavést systém náležitě péče, který je postaven na 3 pilířích:

1. informace – o zemi původu, druhu dřeviny, zda byla těžba legální, přes jaké subjekty dřevo prošlo, jak bylo zpracovááno;
2. posouzení rizik – posuzuje se, zda je riziko výskytu ilegálního dřeva zanedbatelné nebo nezanedbatelné;
3. zmírnění rizik – v případě nezanedbatelného rizika – vyžádání dodatečné dokumentace a informací o zpracovatelském řetězci.

Nařízení o dřevě se vztahuje na většinu dřeva a dřevařských výrobků, tedy i na surové dřevo. Z nařízení jsou vyjmuty výrobky pokryté licencí FLEGT nebo úmluvou CITES, protože tyto výrobky jsou považovány za zákonně vytěžené. Za automaticky legální je považován certifikovaný materiál. (Košťál, Duda a Žaloudková, 2014)

2.7 Certifikace trvale udržitelného hospodaření v lesích

Matějčec a Prčina (2008) tvrdí, že v posledních desetiletích se po celém světě zvyšuje zájem společnosti o ochranu lesa jako nenahraditelné složky životního prostředí. Nástrojem této ochrany je certifikace lesního hospodářství. Její vznik byl podnícen situací v tropicích pralesech v 80. letech 20. století, kdy dle Valy a Bartůňka (2014) docházelo k nadměrné těžbě dříví. Na začátku devadesátých let se koncepce certifikace rozšířila i na ostatní lesní porosty.

Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství ČR 2015 charakterizuje certifikaci jako proces, ve kterém nezávislá organizace vydává certifikát potvrzující, že kritéria trvale udržitelného hospodaření v lesích jsou předem splněna. Dále tvrdí, že certifikace lesů je jedním z nejúčinnějších tržních nástrojů. Dle Matějčeka a Prčiny (2008) se účinnost projevuje v procesu poskytování informací a garancí o ekologických kvalitách výrobků. Autoři uvádějí, že díky logu certifikace získávají vlastníci lesů, zpracovatelé dřeva, obchodníci a koneční prodejci nástroj k důvěryhodnému informování o původu dřeva, čímž mohou získat větší přízeň zákazníků. Dle Košťála, Dudy a Žaloudkové (2014) certifikace nemůže nahradit nařízení EUTR, ale výrazně firmám ulehčuje zavedení tohoto systému.

V ČR se používají dva certifikační systémy – systém FSC a PEFC. Na tyto dva systémy navazuje certifikace spotřebitelského řetězce neboli zpracovatelů dřeva (C-O-C).

2.7.1 Certifikace lesů FSC

Matějčíek a Prčina (2008) seznamují s tím, že FSC (Forest Stewardship Council) je mezinárodní nezisková nevládní organizace, která byla založena různorodou skupinou (zástupci ekologických organizací, obchodníci se dřevem, lesníci, zpracovatelé, odbory, domorodí obyvatelé, certifikační organizace) a její ideou je podporovat environmentálně odpovědné, sociálně přínosné a ekonomicky životaschopné obhospodařování lesů celého světa. Členem asociace se může stát každý, kdo sdílí cíle a plány FSC. Dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství 2015 je díky této organizaci certifikováno 187 mil. ha lesů v 80 zemích světa. V navazujícím zpracovatelském řetězci je certifikováno téměř 30 000 subjektů.

FSC ČR je samostatná nevládní nezisková organizace a mezi její hlavní činnosti patří podpora lesního hospodaření prostřednictvím certifikace lesů, propagace výrobků s logem FSC, poskytování poradenství, tvorba a revidování Českého standardu FSC, monitorování certifikačního systému na území ČR, vydávání magazínu Dobré dřevo a dalších informačních materiálů. (Czechfsc.cz, 2016)

2.7.2 Certifikace lesů PEFC

Rada PEFC je nezávislá nezisková mezinárodní organizace, která zastřešuje národní systémy certifikace lesů a vytváří mechanismy pro jejich hodnocení a vzájemné uznávání. Česká republika je jednou z 11 zakládajících zemí. (Pefc.org, 2016)

Dle Matějčíeka a Prčiny (2008) PEFC Česká republika zajišťuje schvalování a revizi standardů certifikace, propagaci Českého systému certifikace lesů, poskytnutí licencí k používání loga PEFC. Dle Zelené zprávy 2015 je touto organizací v současnosti certifikováno 275 mil. ha lesů po celém světě a více než 17 000 zpracovatelů a obchodníků je držiteli certifikátu spotřebitelského řetězce. Tabulka 7 uvádí přehled certifikovaných lesů v ČR.

Tabulka 7: Certifikace lesů v ČR v ha

Vlastník	PEFC	FSC
Státní lesy	1 449 780	35 116
Fyzické osoby	80 063	4
Právníkové osoby	66 105	10 228
Obecní lesy	183 695	4 573
Celkem	1 779 643	499 421

Zdroj: Zpracováno dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství ČR 2015

Certifikovaných lesů v ČR bylo k roku 2015 dohromady 2 279 064 ha, což je 85 % z celkové rozlohy lesů na našem území. Z tabulky 7 je patrné, že certifikace PEFC má v České republice mnohem větší zastoupení než certifikace FSC. Do PEFC spotřebitelského řetězce je v ČR zapojeno přes 200 společností.

2.7.3 Certifikace spotřebitelského řetězce dřeva C-o-C

Než se dřevo z certifikovaných lesů dostane k finálnímu zákazníkovi, prochází několika těžebními, zpracovatelskými, výrobními a obchodními subjekty. Aby mohl být prokázán původ suroviny, je potřeba sledovat tok dřeva. Právě k tomu slouží C-o-C (Chain of Custody) neboli certifikace ověřování původu dřevní hmoty u zpracovatelů a obchodníků se dřevem a navazuje na certifikaci lesů. (Pefc.cz, 2016)

Dle Matějčeka a Prčiny (2008) je C-o-C velice přínosné, protože umožňuje snadnější přístup na trh s produkty ze dřeva v ČR i ve světě, zlepšuje úroveň lesního hospodářství, zlepšuje image celého dřevozpracujícího sektoru, podporuje spotřebu dřeva, zvyšuje konkurenceschopnost vůči jiným materiálům a zajišťuje požadované znaky jakosti.

3 Cíle a metodika práce

Hlavní cíl

Na základě zjištění situace v odvětví lesnicko-dřevařského průmyslu provést analýzu současného stavu zahraničního obchodu České republiky se surovým dřevem.

Dílčí cíle

Zjistit, jaké podnikatelské subjekty vystupují na trhu se surovým dřevem v ČR.

Zjistit, jakou roli na trhu se surovým dřevem hrají státní podniky.

Stanovit kritické faktory zahraničního obchodu se surovým dřevem a zpracovat návrhy a doporučení.

Hypotézy

Hypotéza 1

Menší podniky dřevo od státních podniků spíše nenakupují.

Hypotéza 2

Podniky s vyšším obratem a vyšším počtem zaměstnanců na mezinárodní trh vstupují častěji než podniky s nižším obratem a nižším počtem zaměstnanců.

Hypotéza 3

Hlavní výhodou certifikace lesního hospodářství je větší přízeň zákazníků.

Hypotéza 4

Surové dřevo a výrobky dřevařské prvovýroby jsou vyváženy spíše než výrobky dřevařské druhovýroby.

Metodika práce

Diplomová práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretická část se nejprve zabývá základními pojmy související s mezinárodním a zahraničním obchodem. Následuje definování pojmu lesní hospodářství, ekonomika lesní hospodářství a uvedení specifik tohoto oboru. Dále je lesní hospodářství a další příbuzné a navazující odvětví zařazeno dle klasifikace CZ-NACE. Velká pozornost je věnována aktuální situaci lesního hospodářství České republiky, zmíněno je i lesní hospodářství Evropy a světa. Poté je uvedena charakteristika trhu se dřevem, popis logistického řetězce dřevní suroviny od těžby dřeva až po prodej odběrateli a třídění dříví. Nejsou opomenuty ani kapitoly o nařízení EUTR a certifikaci lesního hospodářství. Při vypracování teoretické

části bylo nejčastěji čerpáno z odborných publikací a údajů ČSÚ. Veškeré zdroje jsou citovány v seznamu použité literatury.

V úvodu praktické části bude charakterizován aktuální stav mezinárodního obchodu se surovým dřívím a vývoj a aktuální stav zahraničního obchodu České republiky s touto komoditou. Dále bude následovat analýza podnikatelských subjektů působících na trhu se dřevem v České republice. Pozornost bude věnována organizaci Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR (dále SVOL), která zastupuje zájmy vlastníků a správců nestátních lesů a dále státním podnikům, především podniku Lesy ČR, s. p. Z analýzy těchto subjektů bude patrné, jak funguje materiálový tok surového dříví od těžby po dodání konečnému odběrateli a jak se tyto subjekty podílejí na mezinárodním obchodě se surovým dřívím. Informace o organizaci SVOL budou získány prostřednictvím řízeného rozhovoru s panem Ing. Václavem Tomanem, koordinátorem společného obchodu s dřívím. Státní podnik bude analyzován na základě externích sekundárních dat. Tím budou splněny dva dílčí cíle této práce.

Data o aktuální situaci v lesnicko-dřevařském průmyslu budou získána na základě primárního kvantitativního výzkumu, jehož metodou bude dotazníkové šetření. Základní soubor neboli cílovou skupinu představují subjekty lesnicko-dřevařského sektoru podnikající v České republice. Z možností sběru dat bylo vybráno výběrové šetření. Výběrový soubor neboli vzorek bude představován databází lesnicko-dřevařských podniků, která bude zakoupena od Evropské databanky. Subjekty budou osloveny prostřednictvím e-mailu, ve kterém bude odkaz na online dotazník. Dotazník (viz příloha 1) se skládá z 22 otázek, které jsou uzavřené, polouzavřené i otevřené a dále obsahuje hodnotící stupnice. Tento primární výzkum následně potvrdí či vyvrátí stanovené hypotézy.

Na závěr práce budou stanoveny kritické faktory zahraničního obchodu České republiky se surovým dřevem, návrhy a doporučení.

4 Vlastní práce

4.1 Aktuální stav mezinárodního obchodu se surovým dřevem

Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství 2015 zařazuje do sortimentů surového dřeva jehličnatou a listnatou kulatinu a vlákninu, jehličnaté a listnaté užitkové dříví, dřevěné uhlí, palivové dřevo, štěpky a třísky, dřevěné piliny, zbytky a odpad a dřevěné pelety a jiné aglomeráty. Dle kombinované nomenklatury Taricu se jedná o kódy 4401, 4402 a 4403. Tabulka 8 uvádí největší světové exportéry surového dřeva (kód 4403).

Tabulka 8: Největší světoví exportéři (v kg)

Země	Kód 4403
USA	17,540,841,894
Nový Zéland	15,473,481,543
Ruská federace	15,473,481,543
Uruguay	6,730,161,675
Kanada	5,409,409,270
ČR	3,800,780,560
Norsko	3,710,397,015
Austrálie	3,475,220,370
Německo	3,196,913,350
Francie	3,119,258,407
Litva	2,550,001,538
Bělorusko	2,514,967,977
Ukrajina	2,497,180,551
Estonsko	2,084,332,517
Slovinsko	1,961,224,520
Polsko	1,893,507,240
Slovensko	1,600,621,014
Nizozemsko	1,582,316,285

Zdroj: Zpracováno dle <https://comtrade.un.org/data/>, 2017

Z tabulky 8 je zřejmé, že mezi šest největších světových exportérů surového dřeva patří USA, Nový Zéland, Ruská federace, Uruguay, Kanada a Česká republika. V kapitole 2.4.1 Světové lesnictví bylo uvedeno, že Rusko, USA a Kanada patří mezi země s nejrozsáhlejší plochou lesů, tudíž na trh se dřevem uvedou nejvíce produkce. Nový Zéland disponuje největší zásobou dřeva na světě (viz kapitola 2.3 Lesní hospodářství v České republice) a dle Aotearoa.cz (2016) je významným exportérem americké borovice, která díky originálnímu složení novozélandské půdy vyrostе za pouhých 25 let. Uruguay je zase významným exportérem borovice - 71 % a eukalyptu - 29 % (Uruguaybr.wordpress.com, 2017). Česká republika je ve světovém žebříčku na šestém místě, v evropském měřítku je pak největším exportérem surového dřeva.

V tabulce 9 jsou uvedeni největší světoví importéři surového dřeva (kód 4403).

Tabulka 9: Největší světoví importéři (v kg)

Země	Kód 4403
Čína	39,411,302,579
Švédsko	6,670,119,329
Německo	6,522,867,370
Rakousko	6,408,884,289
Finsko	5,130,415,672
Korejská republika	3,229,076,642
Itálie	2,349,625,092
Polsko	2,132,649,204

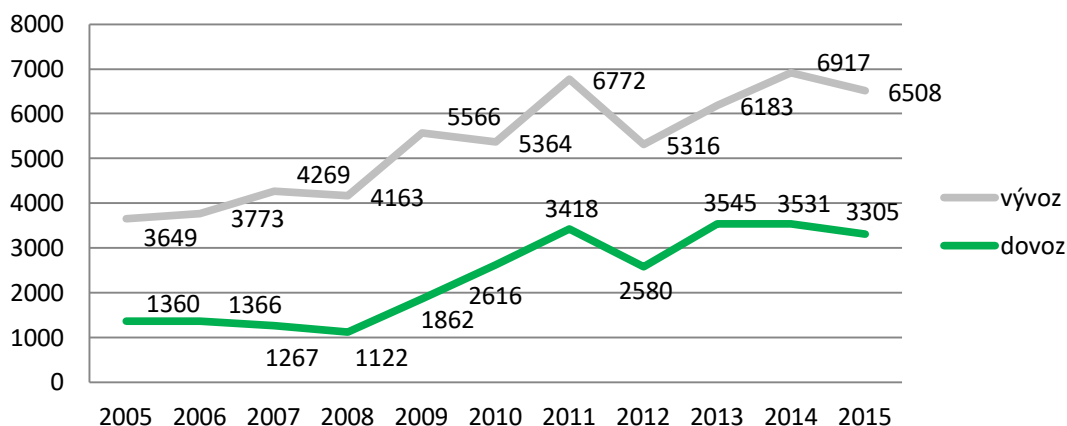
Zdroj: Zpracováno dle <https://comtrade.un.org/data/>, 2017

Jednoznačně největším importérem surového dřeva je Čína, která dřevo dováží hlavně z Nového Zélandu, Ruska a USA. Čínská vláda rozhodla omezit v zemi těžbu dřeva a vytvářet si rezervy, protože se domnívá, že v budoucnu bude této komodity na trhu nedostatek (Silvarium, 2014). Dle dokumentu Panorama zpracovatelského průmyslu 2015 je Čína (spolu s USA, Itálií a Německem) největším výrobcem nábytku na světě. Dalšími velkými importéry jsou evropské státy Švédsko, Německo, Rakousko a Finsko, kterým spolu se Španělskem, Francií a Polskem patří dvě třetiny lesů EU (viz kapitola 2.3.2 Evropské lesní hospodářství). Vysoký import surového dřeva svědčí o tom, že v zemi je velmi rozvinutý dřevozpracující průmysl.

4.2 Vývoj a aktuální stav zahraničního obchodu ČR se surovým dřevem

Obrázek 12 ukazuje vývoj vývozu a dovozu surového dřeva ČR od roku 2005 do roku 2015. Z obrázku 12 je patrné, že vývoz i dovoz mají rostoucí tendenci.

Obrázek 12: Vývoj dovozu a vývozu surového dřeva v ČR

Zdroj: Zpracováno dle Zpráv o stavu lesa a lesního hospodářství 2005-2015

Vývoz

Vývoz surového dřeva byl v roce 2015 ve výši 6 508 tis. m³, což je 40 % z celkového vytěženého dřeva v tomto roce. Tabulka 10 uvádí vývoz surového dřeva dle sortimentů.

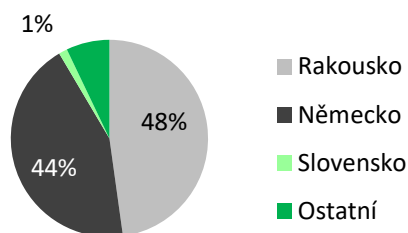
Tabulka 10: Vývoz surového dřeva dle sortimentů v tis. m³

Sortiment	Vývoz
Jehličnatá kulatina a vláknina	4242
z toho smrk	3644
z toho borovice	305
z toho ostatní	293
Listnatá kulatina a vláknina	288
z toho buk	152
z toho topol	33
z toho dub	11
z toho ostatní	92
Dřevěné uhlí	2
Dřevo palivové	161
Štěpky a třísky	375
Dřevěné piliny, zbytky a odpad	236
Dřevěné pelety a jiné aglomeráty	1204
Celkem	6508

Zdroj: Zpracováno dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství 2015

Z tabulky 10 je patrné, že ČR nejvíce vyváží jehličnatou kulatinu. Dominantním sortimentem je bezesporu smrk, který tvoří 85% podíl na vývozu jehličnatého dřeva a 56% podíl na celkovém vývozu surového dřeva. Z listnaté kulatiny je nejvýznamnější bukové dřevo, které se na vývozu listnatého dřeva podílí 50 %, na celkovém vývozu však pouhými 2 %. Za zmínku stojí i topolové a dubové dřevo. Dle Zelené zprávy 2015 bylo 98,9 % z celkového vývozu vyvezeno do zemí EU, především do sousedního Rakouska a Německa (viz obrázek 13). Z údajů ČSÚ vyplývá, že u listnatého dřeva tomu tak není. Listnaté dřevo se samozřejmě do sousedních států vyváží, ale o bukové a dubové dřevo mají zájem státy jako je Čína, Maďarsko, Indie či Vietnam. Např. dubového dřeva se v roce 2015 vyvezlo nejvíce právě do Číny.

Obrázek 13: Vývoz surového dřeva do zemí EU v %

Zdroj: Zpracováno dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství 2015

Dovoz

Dovoz surového dřeva byl v roce 2015 ve výši 3 305 tis. m³. Jak uvádí obrázek 14, byl též realizován převážně do zemí EU (87,2 % z hodnoty celkového dovozu). Tabulka 11 uvádí dovoz dřeva dle sortimentů.

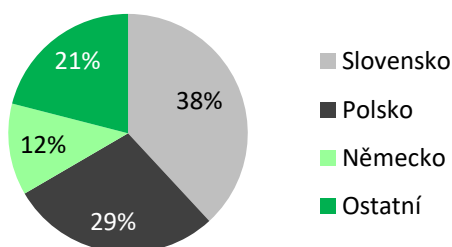
Tabulka 11: Dovoz surového dřeva dle sortimentů v tis. m³

Sortiment	Dovoz
Jehličnatá kulatina a vláknina	1980
z toho smrk	1568
z toho borovice	392
z toho ostatní	20
Listnatá kulatina a vláknina	349
z toho buk	68
z toho topol	4
z toho dub	74
z toho ostatní	203
Dřevěné uhlí	20
Dřevo palivové	19
Štěpky a třísky	374
Dřevěné piliny, zbytky a odpad	266
Dřevěné pelety a jiné aglomeráty	297
Celkem	3305

Zdroj: Zpracováno dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství 2015

Jehličnatá kulatina a vláknina má na celkovém dovozu surového dříví podíl téměř 60 %, z toho bylo 79 % smrkové dřevo. Listnatá kulatina se na celkovém dovozu podílela přibližně 18 %. Do České republiky se dovezlo nejvíce bukového a dubového dřeva. V kategorii ostatní jsou dle údajů ČSÚ březové, mahagonové či eukalyptové dřevo. Surového dřeva se nejvíce dovezlo ze Slovenska, Polska a Německa (viz obrázek 14). Mezi ostatními zeměmi bylo např. Bělorusko, Ukrajina či Litva.

Obrázek 14: Dovoz surového dřeva ze zemí EU v %

Zdroj: Zpracováno dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství 2015

Ceny surového dřeva

Dle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství 2015 byla hodnota vývozu surového dřeva v roce 2015 v peněžním vyjádření 11,2 mld. Kč a hodnota dovozu 5,069 mld. Kč. Při přepočtu je průměrná vývozní cena 1 721 Kč a průměrná dovozní cena 1 534 Kč. Z toho vyplývá, že pro české lesnicko-dřevařské podniky je cenově výhodnější dřevo nakoupit v zahraničí než od tuzemských subjektů.

Na základě výše uvedených údajů lze říct, že v zahraničním obchodě České republiky se dřevem trvá stav, který je charakteristický zvyšujícím se exportem surového dříví. Čím vyšší je hodnota exportu, tím vyšší je pak produkt ekonomiky. Okunův zákon říká, že s rostoucím produktem klesá nezaměstnanost. Z toho vyplývá, že export má na ekonomiku kladný dopad. V případě surového dřeva tomu tak není. Dřevní surovina je bohatstvím státu a cílem každé ekonomiky by mělo být co nejlépe využít potenciál této obnovitelné suroviny, tedy ji co nejlépe ekonomicky zhodnotit. Tím je myšleno dřevo v daném státě vytěžit, zpracovat a vyrobit finální výrobky. Ty následně prodat na tuzemském či zahraničním trhu.

V České republice dochází k tomu, že 40 % dřeva zpracovávají zahraniční podniky, které pak hotové dřevěné výrobky dováží do České republiky. Dle údajů ČSÚ se v roce 2015 do České republiky dovezla např. okna z jehličnatého dřeva za více než 270 mil. Kč a dveře též z jehličnatého dřeva za téměř 250 mil. Kč. Přidaná hodnota a pracovní příležitosti zůstávají v zahraničí. Jedná se o negativní trend a není pochyb o tom, že ho podporuje oslabená koruna vůči euru. Dopadem vysokého vývozu surového dřeva je útlum českého dřevozpracujícího průmyslu.

Dokument Strategie rezortu Mze ČR s výhledem do roku 2030 obsahuje SWOT analýzu na české lesní hospodářství. Mezi slabými stránkami je i „*potenciál dřeva jako obnovitelné suroviny není dostatečně využíván, není dostatečná úroveň využívání tuzemského zpracování a zhodnocení dřeva a využívání výrobků ze dřeva*“. Dobrou zprávou tedy je, že stát si problém uvědomuje a ve zmiňované Strategii tvrdí, že strategickou prioritou lesního hospodářství bude vytvořit takové podmínky, které podnikům lesního hospodářství umožní zvýšit konkurenceschopnost a životaschopnost a které přispějí k domácímu využívání a spotřebě dřeva.

4.3 Podnikatelské subjekty na trhu se surovým dřevem v ČR

Na trhu se surovým dřevem vystupují:

- vlastníci lesa;
- subjekty lesnictví;
- subjekty dřevozpracujícího průmyslu.

Surové dřevo je vytěžený a odvětvový kmen, od kterého je oddělen vršek, a jedinými dodavateli této suroviny jsou vlastníci lesa. Jak bylo uvedeno v teoretické části této práce, největším vlastníkem českých lesů je stát, který disponuje 59 % výměry. Fyzické osoby obhospodařují 19 % lesů, obce a města 17 %, právnické osoby vlastní 3 % a lesní družstva a církve zaujímají po 1 % výměry lesů. Následující tabulka 12 zobrazuje počty vlastníků lesa podle výměry lesa v ha.

Tabulka 12: Vlastníci lesa dle výměry v ha

Rozloha	Počet vlastníků	Rozloha majetku v ha
0-1 ha	201366	61245
1-2 ha	41257	58438
2-5 ha	33468	103091
5-10 ha	10106	68788
10-20 ha	3079	41459
20-50 ha	1697	53147
50-100 ha	949	67794
100-500 ha	1181	241060
500-1000 ha	151	104612
nad 1000 ha	291	1802756

Zdroj: Zpracováno dle Strategie rezortu Mze ČR s výhledem do roku 2030

Z tabulky 12 vyplývá, že největší počet vlastníků disponuje výměrou lesa do 1 ha. Plochu o rozloze více než 1 000 ha vlastní dohromady 291 subjektů a zaujímají téměř 70 % z celkové plochy lesů v České republice.

Subjekty lesnictví se zabývají hlavně výkupem, těžbou a prodejem surového dříví a dřevozpracující podniky se zabývají prvotním a druhotným zpracováním dřeva. Tabulka 13 rozděluje dřevozpracující podniky v ČR dle pořezu m³/rok, což je v tomto oboru nejlépe zvolené kritérium.

Tabulka 13: Rozdělení dřevozpracujících podniků v ČR

Požez m ³ /rok	Velikost	Počet subjektů	Celkový požez m ³ /rok	% požezu
0-2 499	velmi malé	398	384 600	5,5
2 500-4 999	malé 1	144	497100	7,1
5 000-9 999	malé 2	74	501900	7,2
10 000-19 999	střední	54	737300	10,5
20 000-49 000	větší střední	27	848000	12,1
50 000-200 000	velké pily	11	985900	14,1
200 000 +	velkopily	5	3045400	43,5

Zdroj: Zpracováno dle http://www.lesycr.cz/drevo/potencial-drevozpracujicich-podniku/Documents/Zajisteni_potencialu_drevozpracujicich_podniku_11-2015.pdf

Dle tabulky 13 převažuje v ČR počet menších pil. Velkopil s požezem nad 200 000 m³/rok je pouze 5, ale v procentním vyjádření k celkovému požezu za rok zpracují přes 40 % požezaného dřeva.

Dále se diplomová práce bude zabývat:

- dobrovolnou organizací, která v ČR zastupuje zájmy vlastníků nestátních lesů;
- podniky spravující lesy státní.

4.3.1 Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR

SVOL je dobrovolnou organizací sdružující vlastníky a správce nestátních lesních majetků. Organizace SVOL reprezentuje více než 1 200 vlastníků hospodařících na téměř 400 tis. ha lesa, což je přibližně 15 % výměry lesů v České republice. V tabulce 14 je uvedena členská základna SVOL.

Tabulka 14: Členská základna SVOL

Členská základna	Počet vlastníků zastupovaných SVOL	Celková výměra v ha
Komora obecních lesů	658	246 771
Obce a města	439	216 388
Lesní družstva obcí	218	24 974
Círky	1	5 409
Komora soukromých lesů	586	136 055
Mimořádné členství	6	15 270
Celkem	1 250	398 096

Zdroj: Zpracováno dle SVOL (2016)

Členská základna se dělí na Komoru obecních lesů, kam patří obce a města, lesní družstva obcí a církve a Komoru soukromých lesů, která sdružuje fyzické a právnické osoby. Mimořádné členství mají např. vzdělávací instituce. Počet členů organizace každým rokem roste.

Dle SVOL (2016) organizace obhajuje společné zájmy vlastníků nestátních lesů, podílí se na tvorbě lesnické politiky a legislativy, pomáhá členům při obhospodařování lesních majetků, zajišťuje poradenskou a vzdělávací činnost, organizuje semináře, setkání a exkurze, spolupracuje s podobnými institucemi v tuzemsku i v zahraničí, zabývá vydavatelskou a publikační činností a koordinuje společný obchod se dřevem. Prioritou pro období 2016-2020 v oblasti obchodu s dřívím je pokračovat v této činnosti a usilovat o sjednocení normativních předpisů pro měření a přejímky dříví u odběratelů.

Společný obchod s dřívím v rámci organizace SVOL vznikl v roce 2006. Impulzem pro jeho založení bylo dominantní postavení Lesů ČR, s. p. na trhu se dřevem, rychle rostoucí koncentrace odběratelů a vznik nových dřevozpracujících kapacit. Cílem této činnosti bylo posílit vliv nestátního sektoru na trhu se dřevem. (SVOL, 2016)

Společný obchod s dřívím je založený na dobrovolnosti členů SVOL. Vlastník lesa, který chce své dřevo dávat do společného obchodu, musí podat přihlášku, podepsat smlouvu o vzájemné součinnosti při uzavírání kupních smluv na aktuální rok, kde se zaváže k dodání ročního množství dle jednotlivých odběratelů. Vlastník lesa pak má jistotu v umístění dřeva na trh, zaručený odběr v čase i bonusové podmínky. V současné době obchoduje prostřednictvím společného obchodu 130 členů, tedy téměř polovina. Tito členové však své dřevo neprodávají výhradně tímto způsobem. Část dřeva prodají ve vlastní režii a část vkládají do společného obchodu. Vždy však platí pravidlo: čím větší množství dříví, tím výhodnější/lepší cena za 1 m³. Do společného obchodu často vstupují členové, kteří nemají svého pravidelného odbytáře. Společný obchod funguje na základě přímých vztahů s odběrateli. Tito odběratelé zaručují pro dodavatele z organizace SVOL stejné ceny, stejné bonusy a doby splatnosti. Odběratelé dřeva v rámci společného obchodu jsou Wood & Paper a.s., Stora Enso Wood Products Ždírec s.r.o., Miroslav Krejčí – Pila Kamenná a Hradecká lesní a dřevařská společnost a.s. (Toman, V., osobní rozhovor, 23. 2. 2017)

Odběratelé organizace SVOL

Wood & Paper, a.s.

Dle Wood&Paper.cz (2016) se společnost zabývá obchodem s dřívím a jeho přepravou po železnici, jak v tuzemsku, tak v zahraničí. Odběratelé společnosti jsou tyto firmy:

- Mondi Štětí a.s., která vyrábí bělenou a nebělenou buničinu, pytlové a balicí papíry a každoročně zpracuje 2,3 mil. m³ dříví. Společnost za rok 2015 exportovala 61 % produkce do zahraničí (Výroční zpráva Mondi Štětí, a.s., 2015).
- Holzindustrie Maresch GmbH – velká rakouská pila ležící blízko českých hranic, nedaleko od Znojma.
- PapierHolz Austria GmbH – rakouská společnost zabývající se obchodem s dřívím.
- Mondi SCP, a.s. Ružomberok, která patří do skupiny Mondi a jedná se o největší výrobce papíru a celulózy na Slovensku.

Pila Kamenná

Pila Kamenná působí na trhu se dřevem od roku 1992 a v současné době zpracovává více než 20 000 m³ kulatiny ročně. Zabývá se těžbou, přibližováním a dopravou dřeva, jejím produktem je hlavně řezivo. Subjekt dále prodává výrobky dřevařské prvovýroby. (Pilakamenna.cz, 2016)

Hradecká lesní a dřevařská společnost a.s.,

Hradecká lesní a dřevařská společnost a.s. se zabývá obchodem s dřívím a dříve patřila k největším odběratelům Lesů ČR, s. p. Společnost se významně podílí na mezinárodním obchodě se surovým dřevem. V letech 2006-2008 se na vývozu podílela 5 %, avšak postupem času se podíl zvyšoval. Důvodem byla ekonomická krize, která se dotkla domácích odběratelů, kteří nemohli konkurovat zahraniční poptávce. V roce 2012 společnost exportovala 43 % své produkce. Po ztrátě obchodního partnera na Slovensku v roce 2013 se společnosti podíl vývozu snižoval. V roce 2015 vývoz dosahoval téměř 20 %. Společnost se snaží dříví i dovážet a to od sousedních států. Obchod je však těžké realizovat z důvodu rostoucích nákladů na dopravu. Přesto však dovoz ze Slovenska neustále roste. Společnost má navázány vztahy hlavně se sousedními státy – s Německem, Rakouskem a Slovenskem. (Výroční zprávy HLDS, a.s., 2010-2015)

HLDS, a.s. dle pana Ing. Tomana prodává dřevo společnosti Kronospan CR spol. s r. o. Ta je součástí nadnárodní skupiny KRONOSPAN, což je největší evropský a světový výrobce velkoplošných materiálů na bázi dřeva, hlavním produktem jsou dřevotřískové desky. Kronospan CR spol. s r.o. tedy v České republice zpracovává surové dřevo, je však významně exportní. 67 % svých produktů vyveze hlavně do Německa, Rakouska a Maďarska. (Výroční zpráva Kronospan CR spol. s r.o. 2015)

Stora Enso Wood Products Ždírec s.r.o.

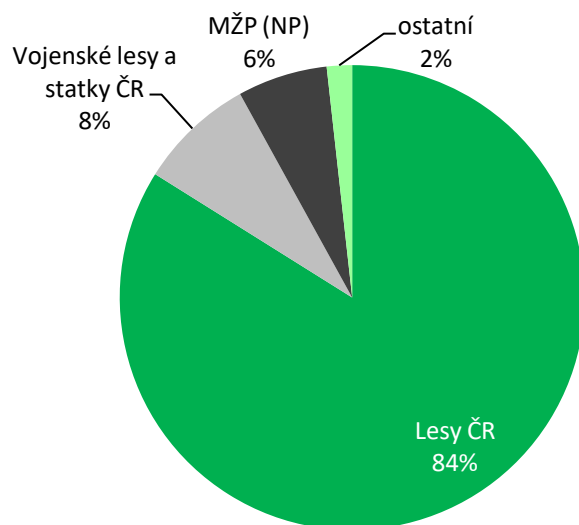
Tuto pilu vlastní Stora Enso Oyj, Helsinky, Finsko a její hlavní činností je pořez jehličnaté kulatiny. Pila využívá dodávky hlavně z komplexních lesních zakázek od Lesů České republiky, s. p., které získává ve vyhlášených tendrech. Důvodem vstupu firmy na mezinárodní trh s dřívím je neutěšený stav dřevařského sektoru v České republice, především nedostatečná kapacita závodů na další zpracování dřeva. Společnost exportuje do Německa, Rakouska, Japonska či Itálie. (Výroční zpráva Stora Enso Wood Products Ždírec s.r.o., 2015)

Organizace SVOL dodává nestátní dřevo v rámci společného obchodu s dřívím převážně nadnárodním lesnicko-dřevařským subjektům, které jsou orientovány na mezinárodní trhy.

4.3.2 Státní podniky

Přibližně 60 % lesů v České republice patří státu. Obrázek 15 zobrazuje vlastnickou strukturu státních lesů.

Obrázek 15: Vlastnická struktura státních lesů v ČR v %

Zdroj: Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky 2015

Největší část státních lesů spravuje státní podnik Lesy ČR (84 %), Vojenské lesy a statky ČR, s. p. vlastní 8 % státních lesů, Ministerstvo životního prostředí vlastní lesy na území národních parků a dalších zvláště chráněných území a dohromady spravuje 6 % státních lesů a do kategorie ostatní patří např. kraje či Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a spravují přibližně 2 %.

Nejvýznamnějšími subjekty hospodařící se státními lesy jsou tedy Vojenské lesy a statky ČR, s. p. a Lesy České republiky, s. p.

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.

Vojenské lesy a statky ČR, s. p. (dále jen VLS ČR) je státní podnik, který je účelovou organizací založenou Ministerstvem obrany ČR a vlastní 8 % státních lesů (123 589 ha). Podnik je rozdělen na 8 divizí a mezi jeho hlavní činnosti patří lesní výroba, obchod se dřevem, myslivost, rybářství, zemědělství, poskytování služeb Armádě ČR nebo např. podpora turistiky tím, že buduje cyklostezky či naučné trasy. Dominantním oborem podnikání VLS ČR je lesní výroba, která zahrnuje pěstební činnost, těžební činnost, ochranu lesa, školkařství a udržování semenných zdrojů. Na území vojenských lesů se rozkládá několik chráněných oblastí, národních přírodních rezervací, přírodních rezervací a přírodních památek, což znamená, že VLS ČR jsou vlastníkem nejcennějších lesních ploch v ČR. Zároveň však vlastní i horší lesní majetek, který je dotčen vojenskou činností. VLS ČR dodávají ročně na trh přibližně 900 tis. m² surového dřeva, což je téměř 6 % z průměrné těžby ČR. VLS ČR dodaly v roce 2015 na trh přibližně 1 mil. m² surového dřeva. Prodej surového dřeva VLS ČR, s. p. realizuje z dvou třetin na základě rámcových smluv s velkými dodavateli, dále prostřednictvím volných trhů, resp. prezenčních a elektronických aukcí a na burzách. V roce 2015 došlo v podniku ke změně obchodní strategie. V současné době se VLS ČR snaží svou produkci prodávat nejčastěji prostřednictvím volných trhů, resp. prezenčních a elektronických aukcí a to na lokalitě odvozní místo. Všechny lesní hospodářské celky jsou držiteli certifikátů PEFC a C-o-C. (Výroční zpráva VLS ČR, s. p., 2015)

Lesy České republiky, s. p.

Lesy České republiky, s. p. (dále jen LČR) spravují přes 80 % státních lesů, čímž zauímají dominantní postavení ve vlastnictví lesů. Obchodní politika LČR spočívá ve vypisování veřejných soutěží. Vítězové těží státní dřevo a následně se samy rozhodují, komu ho prodají. Dle MVCR (2010) jsou výběrová řízení vypsána tak, že se do něj mohou přihlašovat pouze velké firmy. Zřejmě na základě toho si LČR ve své Koncepci

strategického rozvoje podniku LČR pro období 2015-2019 stanovily, že chtějí zvýšit možnost široké podnikatelské veřejnosti přihlásit se o veřejné zakázky. Tohoto cíle chce státní podnik dosáhnout např. zvýšením počtu soutěžních jednotek či zvýšením prodeje dřeva v aukcích. Z tabulky 15 vyplývá, že LČR počet soutěžních smluvních územních jednotek v tendrech 2014+, 2015+ a 2016+ opravdu zvýšily, ale v posledním lesnickém tendru 2017+ se soutěžilo o pouhých 34 územních jednotek.

Tabulka 15: Lesnické tendry LČR v letech 2014-2017

Tendr 2014+	Tendr 2015+	Tendr 2016+	Tendr 2017+
30 jednotek	33 jednotek	57 jednotek	34 jednotek

Zdroj: Zpracováno dle Tiskových zpráv LČR o tendrech 2013-2016

Tabulka 16 uvádí údaje o obchodních kanálech LČR v posledních 3 letech.

Tabulka 16: Obchodní kanály LČR v m³

Způsob prodeje	2013	2014	2015
Komplexní zakázky	6 119 000	6 142 208	6 768 798
Elektronické aukce nastojato	1 151 000	1 010 892	1 044 394
Prezenční aukce nastojato	4 563	55 228	165 624
Komoditní burza	291 000	248 704	148 783
Elektronické aukce	110 000	101 363	263 723
Regionální prodej	nezveřejněno	8 0543	52 853
Samovýroba	nezveřejněno	283 286	229 697
Vlastní spotřeba	nezveřejněno	26 968	24 751

Zdroj: Zpracováno dle Tiskových zpráv LČR 2014-2016

Státní podnik čím dál více využívá elektronické aukce nastojato neboli na pni, což znamená, že odběratel si dřevo sám vykácí a odveze z lesa. Dle Výroční zprávy LČR 2013 začal státní podnik prodávat dřevo prostřednictvím prezenčních aukcí nastojato. V roce 2013 bylo tímto způsobem prodáno 4,5 tis. m³ dřeva, v roce 2015 už přes 160 tis. m³. Dále roste význam elektronických aukcí. Lze tedy říci, že LČR zvýšily prodej prostřednictvím aukcí, čímž se drží své Koncepce strategického rozvoje zmíněné výše. Negativním faktorem však je pokles regionálního prodeje, který byl v roce 2015 o 30 tis. m³ nižší než v roce předchozím. Pokles byl zaznamenán i na komoditní burze, kde bylo v roce 2013 prodáno téměř 300 tis. m³ dřeva, v roce 2015 pouze 150 tis. m³. Z tabulky 16 je patrné, že LČR nejvíce využívají prodej prostřednictvím komplexních zakázek, kdy obchodní partner státního podniku sám provádí pěstební práce, těžbu a obchod se dřevem. Počet komplexních zakázek se v posledních třech letech zvyšuje. V roce 2015 tak bylo prodáno 75 % dřeva LČR. Význam komplexních zakázek dokládá i poslední lesnický tendr 2017+.

Tento tendr skončil v lednu 2017, kdy státní podnik uzavřel 45 smluv se společnostmi, které v soutěži podaly nejlepší nabídky. Hodnotícím kritériem byla nabídková cena a soutěžilo se o 48 zakázek za 3,4 mld. Kč na 208 tis. ha lesa. Zakázky tendru 2017+ byly trojího druhu. Nejžádanější byly komplexní zakázky, kterých bylo 28 z celkových 48 a nabídku podalo 26 firem z celkových 36. Další soutěž byla o pěstební práce, kde nabídku podalo celkem 23 firem a soutěž o těžbu a prodej dřeva, kde nabídku podalo 18 firem. (ČTK, 2016)

Odběratelé Lesů ČR, s. p.

V tabulce 17 jsou uvedeny vítězné firmy tendru 2017+.

Tabulka 17: Tendr 2017+

Společnost	Počet jednotek	Společnost	Počet jednotek
PETRA	13	T.E.P. HOLZ	2
Uniles	10	DEBLICE - lesy	1
PROGLES	6	KHL-EKO	1
LESCUS Cetkovice	4	Lesní společnost Litoměřice	1
HEDERA ZIMA	3	Lesostavby Frýdek-Místek	1
Stora Enso Wood Products Ždírec	3	Milan Maršalík	1
Kloboucká lesní	2		

Zdroj: Zpracováno dle <http://www.lesy.cz/media/archiv-tiskovych-zprav/Stranky/default.aspx>

Uniles, Petra a Progles jsou největšími lesnickými společnostmi v České republice. Mají přes 250 zaměstnanců, moderní technické vybavení a působí na evropském trhu se surovým dřívím. Tyto společnosti uzavřely dohromady 26 smluv ze 45 a v příštích 5 letech budou mít dominantní postavení na trhu se dřevem.

Tabulky 18 a 19 uvádějí vítěze tendrů 2016+ a 2015+.

Tabulka 18: Tendr 2016+

Společnost	Počet jednotek	Společnost	Počet jednotek
Uniles	12	LESCUS Cetkovice	2
Progles	6	Habez	1
Kloboucká lesní	6	DEBLICE - lesy	1
ACLESIA	4	Lesostavby Frýdek-Místek	1
LST	4	Lesy Beskydy	1
Stora Enso Wood Products Ždírec	3	KHL-EKO	1
KATR	3	Jihozápadní dřevařská	1
SOLITERA	2	Ing. Pavel Šimandl	1
1. písecká lesní a dřevařská	2	Opavská lesní	1
Agrowald Rožmberk	2	PETRA	1
ARBOLES	2		

Zdroj: Zpracováno dle <http://www.lesy.cz/media/archiv-tiskovych-zprav/Stranky/default.aspx>

Tabulka 19: Tendr 2015+

Společnost	Počet jednotek	Společnost	Počet jednotek
Uniles	8	SOLITERA	2
PETRA	4	JACER – CZ	1
Kloboucká lesní	4	BAGO	1
LST	4	Triumfa Energo	1
Stora Enso Wood Products Ždírec	2	Ing. Pavel Šimandl	1
T.E.P.Z. (skupina PETRA)	2		

Zdroj: Zpracováno dle <http://www.lesy.cz/media/archiv-tiskovych-zprav/Stranky/default.aspx>

Odběratelé LČR, resp. vítězové lesnických tendrů, se stávají dominantními subjekty na trhu se dřevem, neboť těží největší množství dřeva v celé České republice a rozhodují o tom, jakým subjektům se české dřevo prodá.

4.3.3 Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků

Těžební a dřevozpracující podniky jsou subjekty, které od vlastníků lesů nakupují surové dřevo, a buď ho zpracovávají na sortimenty, nebo s ním dále obchodují. Největší podniky sdružuje Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků (dále jen ALDP). Tabulka 20 uvádí členy ALDP (lesnická sekce) a jejich obrát a objem vytěženého dříví za rok 2015.

Tabulka 20: ALDP - lesnická sekce

Společnost	Roční obrat v mil. Kč	Objem vytěženého dříví v m ³ /rok
Jihozápadní dřevařská a.s.	434	169 900
LDF Rožnov a.s.	448	190 000
Lesostavby Frýdek-Místek a.s.	800	230 000
Opavská lesní a.s.	1 298	466 000
PETRA spol. s r.o.	2 661	694 000
Stora Enso Wood Products Ždírec	1 218	540 000
UNILES a.s.	2 820	1 120 000
1. písecká lesní a dřevařská, a.s.	778	500 000
Kloboucká lesní, s.r.o.	2 300	800 000
LST a.s.	1 323	483 000
LESOŠKOLKY	113	

Zdroj: Zpracováno dle <http://www.aldp.cz/seznamclenu>, 2017

Členové ALDP za rok 2015 vytěžily dohromady 5 192 900 m³ dřeva, což je přes 30 % z celkové těžby za tento rok. Tučně vyznačené společnosti jsou nejvýznamnějšími obchodními partnery LČR, resp. vítězové lesnických tendrů 2015+, 2016+ nebo 2017+. Tyto firmy obsluhují dle Aldp.cz (2017) více než 80 % komplexních zakázek LČR.

Tabulka 21 uvádí členy ALDP (dřevařská sekce) a jejich obrat, objem zpracovaného dříví a poměr umístění produktů na domácí a zahraniční trh za rok 2015.

Tabulka 21: ALDP - dřevařská sekce

Společnost	Roční obrat v mil. Kč	Roční objem zpracovaného dříví	Poměr umístění produktů na domácí/zahraníční trh
Biocel Paskov a.s.	5 679	1 659 700	0 % / 100%
Pfeifer Holz s.r.o.	1 300	250 000	20 % / 80 %
Kronospan CR, spol. s r.o.	9 371	2 461 000	40 % / 60 %
Mayr-Melnhof Holz Paskov s.r.o.	4 328	1 245 000	38 % / 62 %
Mondi Štětí a.s.	9 812	2 121 000	20 % / 80 %
Stora Enso Wood Products Ždírec s.r.o.	8 029	1 596 200	33 % / 67 %
Wotan Forest a.s.	1 860	320 000	60 % / 40 %
LESS & TIMBER, a.s.	950	255 000	50 % / 50 %

Zdroj: Zpracováno dle <http://www.aldp.cz/seznamclenu>, 2017

Dřevařské společnosti uvedené v tabulce 21 zpracovaly za rok 2015 9 907 900 m³ dřeva, což je přes 60 % vytěžené dříví v České republice. Z posledního sloupce tabulky 21 vyplývá, že se jedná o převážně exportní společnosti.

4.4 Dotazníkové šetření

4.4.1 Předvýzkum

Před zahájením dotazníkového šetření byl dotazník konzultován s panem Ing. Václavem Tomanem, koordinátorem společného obchodu s dřívím organizace SVOL, který doporučil následující úpravy:

- otázka č. 6 – otázku „*Jaké množství (v m³) surového dřeva nakoupíte za rok?*“ uvést jako nepovinnou;
- otázka č. 7 – změnit výrok „*Nabídka surového dřeva je na trhu vyšší než poptávka po něm.*“ na „*Nabídka surového dřeva je v současné době na trhu vyšší než poptávka po něm.*“;
- otázka č. 9 – změnit otázku „*Obchodujete se zahraničím?*“ na „*Obchodujete se zahraničními partnery?*“;
- otázka č. 17. – otázku „*Od jakého roku aplikujete nařízení EUTR?*“ z dotazníku vyřadit, neboť toto nařízení je pro všechny subjekty povinné a nikdo by neuvedl, že začal aplikovat později;
- otázka č. 19 – změnit otázku „*Jakého certifikátu jste držitelem?*“ na „*Jaké certifikátu nebo řetězce jste držitelem?*“ a přidat do možností odpovědí položku „*jiný*“.

Následně byl proveden pilotní výzkum na pile v Jindřichově Hradci, na jehož základě byly provedeny tyto úpravy:

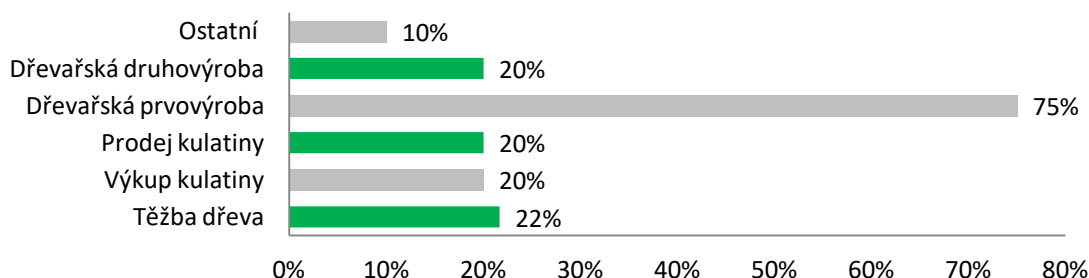
- otázka č. 4 – vysvětlení pojmu subskripce, který mezi pilaři není příliš znám;
- otázka č. 8 – „*Co charakterizuje Vaší hlavní činnost?*“ – byla přidána možnost „*Co dalšího/jiného charakterizuje Vaší hlavní činnost?*“;
- byla přidána otázka „*Jak dlouho se zahraničními partnery obchodujete?*“.

4.4.2 Analýza dat

Dotazníkové šetření probíhalo v období od poloviny února 2017 do poloviny března 2017, kdy byly podnikatelské subjekty osloveny prostřednictvím e-mailu s odkazem na online dotazník. Vzorek obsahoval 412 subjektů, z čehož 41 subjektů podnikatelskou činnost ukončilo nebo ji změnilo. Řádně vyplněných dotazníků se vrátilo 63. Návratnost dotazníkového šetření činí 17 %, viz vzorec: $\frac{63 \cdot 100}{412 - 41} = 17 \%$.

Otázka: Co charakterizuje Vaši hlavní činnost?

Obrázek 16: Otázka č. 8, n=60

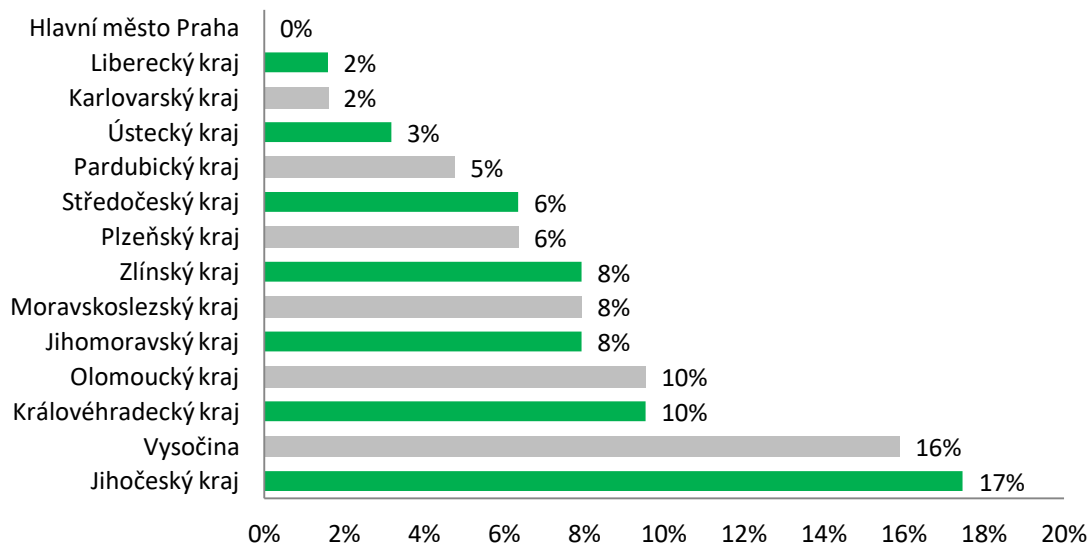

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obrázku 16 je vidět, že se 75 % respondentů zabývá dřevařskou prvovýrobou, což znamená, že nakupují surové dřevo, které pak zpracovávají na různé sortimenty, např. řezivo, překližky či dýhy. Přibližně 20 % respondentů se zabývá samotnou těžbou, prodejem či výkupem dřeva nebo vyrábí produkty dřevařské druhovýroby. V odpovědích „ostatní“ jsou zahrnuty činnosti jako pořez dřeva či prodej palivového dřeva.

Otázka: Z jakého jste kraje?

Obrázek 17: Otázka č. 23, n=63

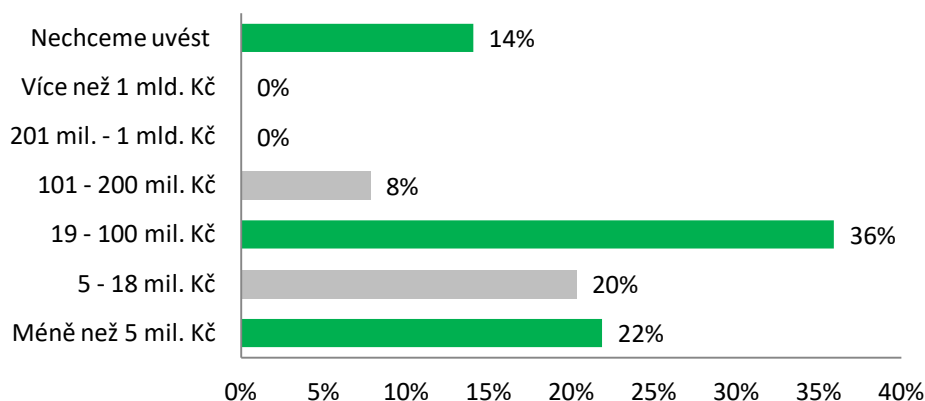

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obrázku 17 je zřejmé, že se podařilo získat data od zástupců subjektů ze všech krajů České republiky, kromě kraje Hlavní město Praha. Z tohoto kraje byl však osloven pouze jeden subjekt, neboť se jedná o oblast s nejmenší koncentrací lesnicko-dřevařských subjektů. Nejvíce respondentů podniká v Jihočeském kraji (17 %) a v kraji Vysočina (16 %).

Otázka: Jaký byl Váš obrat za rok 2015?

Obrázek 18: Otázka č. 24, n=63

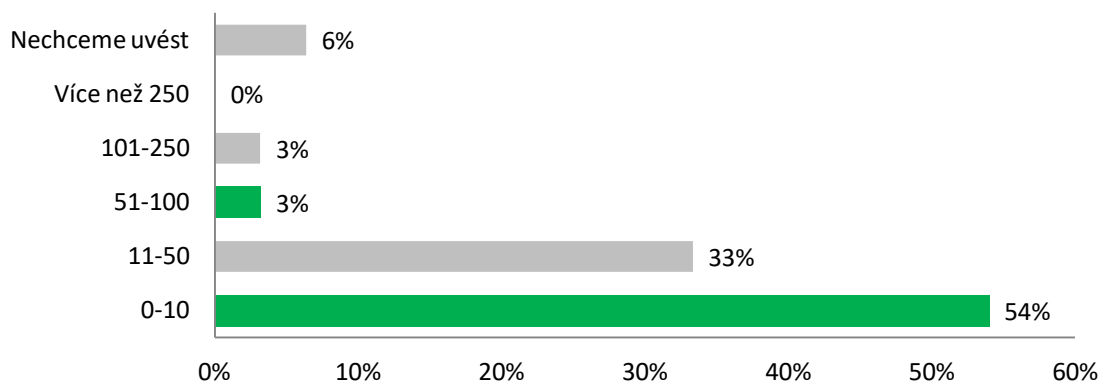

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je vidět na obrázku 18, největší zastoupení mají respondenti s obratem mezi 19 – 100 mil. Kč (36 %) a s obratem menším než 5 mil. Kč (22 %). Žádný respondent nevykázal obrat vyšší než 200 mil. Kč. 14 % subjektů odmítlo na tuto otázku odpovědět.

Otázka: Kolik máte zaměstnanců?

Obrázek 19: Otázka č. 25, n=63

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obrázku 19 je patrné, že většina respondentů zaměstnává 0-10 zaměstnanců, 33 % respondentů zaměstnává 11-50 pracovníků. Žádný se subjektů nezaměstnává více než 250 pracovníků.

Tabulka 22 dává do souvislosti obrat a počet zaměstnanců respondentů.

Tabulka 22: Obrat a počet zaměstnanců

	0 - 10 zaměstnanců	101 - 250 zaměstnanců	11 - 50 zaměstnanců	51 - 100 zaměstnanců	Nechceme uvést
101 - 200 mil. Kč	1	1	2	1	
19 - 100 mil. Kč	6		15	2	
5 - 18 mil. Kč	12		1		
Méně než 5 mil. Kč	12				2
Nechceme uvést	3	1	3		2

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě tabulky 22 lze zjistit, že žádný respondent, který odpověděl na otázky o počtu zaměstnanců a obratu za rok 2015, nespadá do kategorie střední a velká účetní jednotka. Respondenti nejčastěji spadají do kategorie mikro účetní jednotka, neboť vykazují obrat do 18 mil. Kč a počet zaměstnanců 0-10.

České podniky lesnicko-dřevařského sektoru svým obratem a počtem zaměstnanců nedosahují na evropské rozdělení podniků. Lepším kritériem je členění dle pořezu m³/rok.

Otázka: Jaké množství (v m³) surového dřeva nakoupíte za rok?

Tato otázka byla otevřená. V tabulce 23 jsou shrnuty výsledky.

Tabulka 23: Otázka č. 6, n=54

Množství nakoupeného dřeva za rok v m ³	Počet subjektů	Vyjádření v %	Velikost provozu
0 - 2 499	18	32%	Velmi malé
2 500 - 4999	11	20%	Malé 1
5 000 - 9 999	4	7%	Malé 2
10 000 - 19999	8	14%	Střední
20 000 - 49 999	9	16%	Větší střední
50 000 - 199 000	3	5%	Velké
Více než 200 000	1	2%	Velkoprovozy
Nechceme uvést	2	4%	

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 23 vyplývá, kolik množství dřeva respondenti za rok nakoupí. Dle tohoto množství jsou pak zařazeny do kategorie, které byly definovány dříve (viz kapitola 4.3 Podnikatelské subjekty na trhu se surovým dřevem v ČR). Většina respondentů spadá do malých provozů. 30 % respondentů spadá do středně velkých provozů. Více než 50 tis. m³ surového dřeva nakoupí jen 4 respondenti. Dle dokumentu Potenciál dřevozpracujících podniků však do této skupiny spadá jen 16 podniků.

Otázka: Jste podnikatelský subjekt působící v lesnickém či dřevozpracujícím průmyslu?

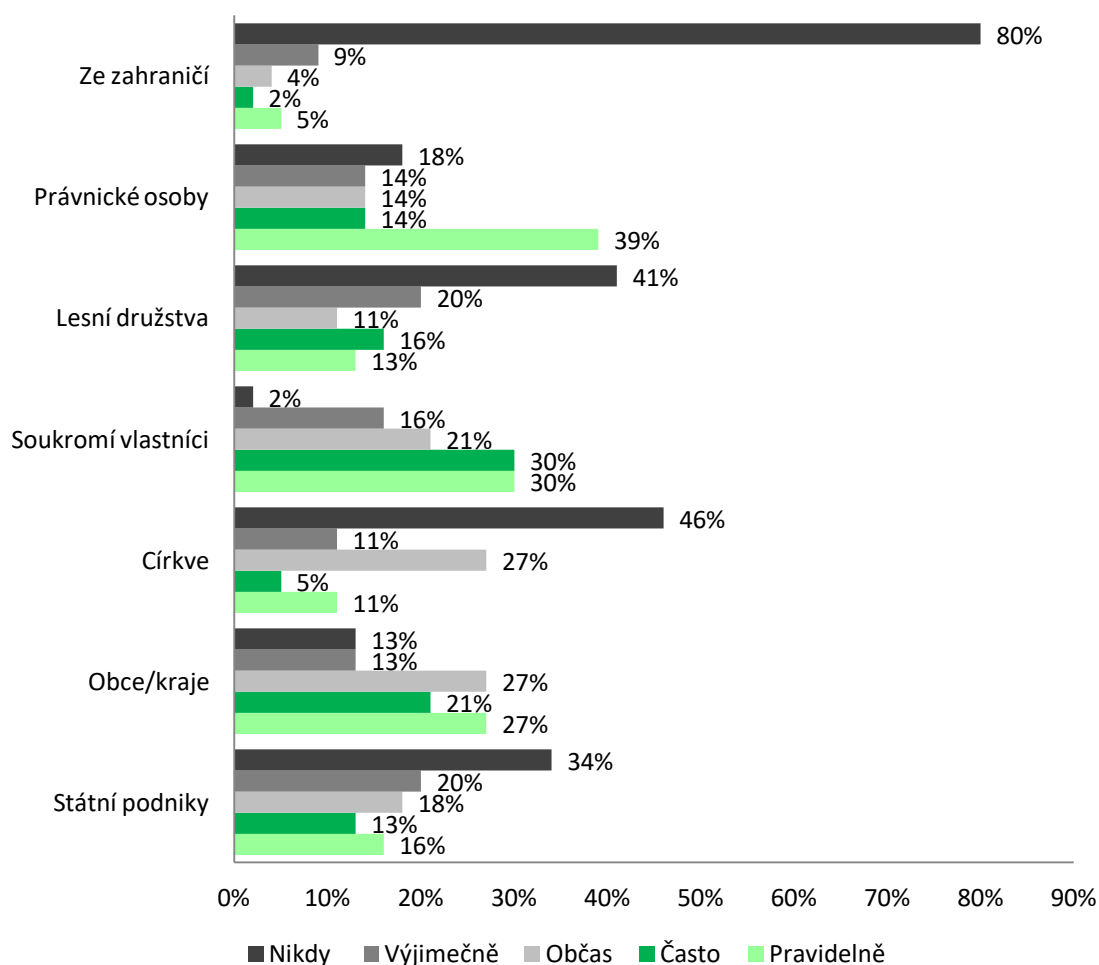
Tři respondenti nejsou podnikatelským subjektem v lesnickém či dřevozpracujícím průmyslu, proto pokračovali až na konec dotazníku, kde vyplnili pouze identifikační údaje.

Otázka: Nakupujete dřevo v surovém stavu?

4 respondenti nenakupují dřevo v surovém stavu, tudíž vynechali otázky 3-7.

Otázka: Surové dřevo nakupujeme od:

Obrázek 20: Otázka č. 3, n=56

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf na obrázku 20 ukazuje od jakých subjektů a jak často respondenti nakupují surové dřevo. Od státních podniků pravidelně a často nakupuje přibližně 30 % respondentů. Dle tabulky 24 tak nejčastěji odpovídaly větší subjekty, které mají více než 10 zaměstnanců. Ačkoliv státní subjekty vlastní nejvíce lesů, resp. dřeva v ČR, 34 % respondentů s nimi nikdy neobchoduje a 20 % jen výjimečně. Dle tabulky 24 tak

odpovídaly hlavně menší subjekty s méně než 10 zaměstnanci. Pouze 16 % subjektů z těch, kteří zaměstnávají 0-10 pracovníků, nakupuje dřevo od státu pravidelně a často. Oblíbenými obchodními partnery respondentů jsou obce či kraje, soukromí vlastníci a právnické osoby, od kterých pravidelně a často nakupuje přibližně polovina respondentů. Méně významnými dodavateli surového dřeva jsou církve a lesní družstva. Ze zahraničí nikdy nenakupuje 80 % respondentů.

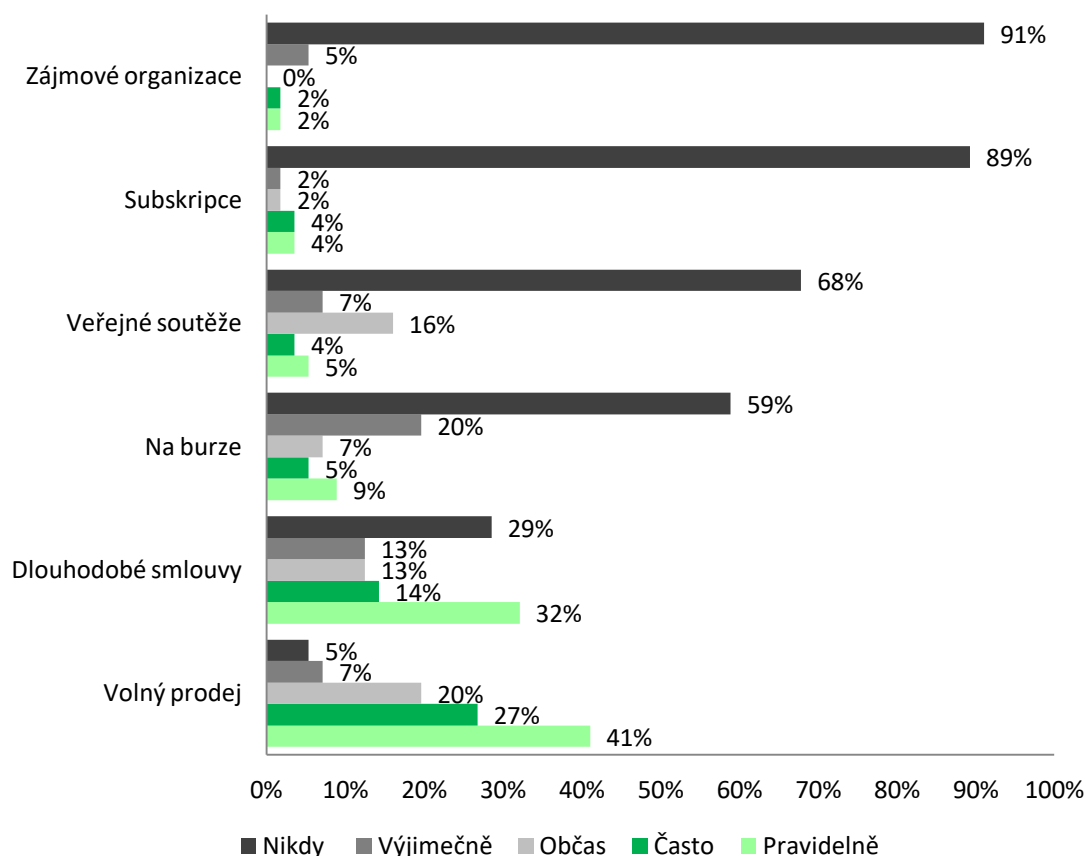
Tabulka 24: Nákup dřeva od státu a počet zaměstnanců

	pravidelně	%	často	%	občas	%	výjimečně	%	nikdy	%	Celkem %
0-10	2	6%	3	10%	8	26%	4	13%	14	45%	100 %
11-50	6	35%	3	18%	1	6%	4	24%	3	18%	100 %
51-100	1	33%	1	33%			1	33%			100 %
101-250	1	50%							1	50%	100 %
Nechceme uvést					1	33%	1	33%	1	33%	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka: Surové dřevo nakupujeme od:

Obrázek 21: Otázka č. 4, n=56

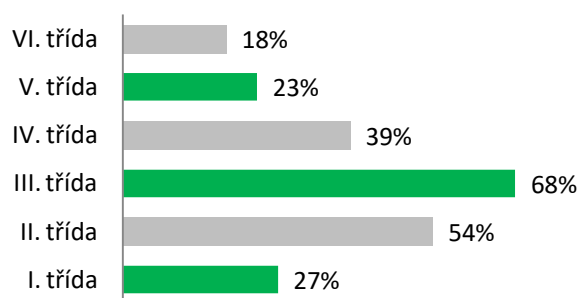

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejoblíbenějším způsobem nákupu surového dřeva v České republice je bezesporu volný prodej. Z obrázku 21 vyplývá, že pravidelně a často takto obchoduje skoro 70 % respondentů. Druhým oblíbeným způsobem je uzavírání dlouhodobých smluv. Nákup prostřednictvím těchto kontraktů, kdy jsou uzavírány pevné ceny, provádí pravidelně a často přibližně polovina respondentů. Třetina subjektů však tyto smlouvy neuzavírá nikdy. Ačkoliv obchodu podniku LČR dominují veřejné soutěže, skoro 70 % respondentů se do těchto soutěží nepřihlašuje. Neoblíbený je i obchod na burze, prostřednictvím subskripce či zájmových organizací.

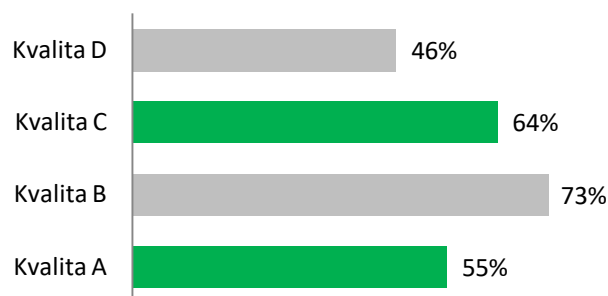
Otázka: Dřevo jaké třídy a jaké kvality nakupujete?

Obrázek 22: Otázka č. 5a, n=54

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 23: Otázka č. 5b, n=54

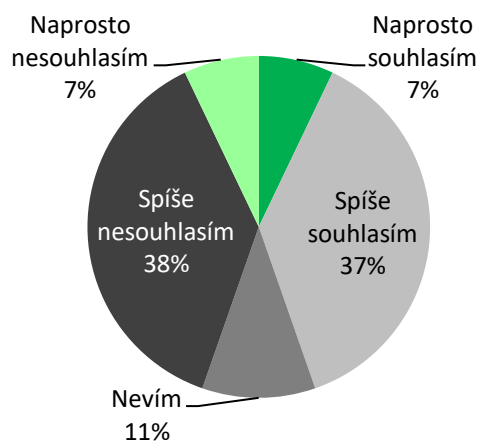

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obrázku 22 a 23 vyplývá, že respondenti nakupují převážně dřevo II. a III. třídy a kvality B a C.

Otázka: Nabídka surového dřeva je v současné době na trhu vyšší než poptávka po něm.

Obrázek 24: Otázka č. 7, n=56

Zdroj: Vlastní zpracování

V tomto výroku se respondenti neshodují. S výrokem souhlasí 44 % respondentů, nesouhlasí 45 % a zbývajících 11 % neví.

Otázka: Obchodujete se zahraničními partnery?

54 % respondentů se zahraničními partnery spolupracuje, 46 % ne. Na následující otázku týkající se zahraničních vztahů odpovídalo 32 subjektů. Tabulka 25 ukazuje, jak na otázku odpovídali respondenti rozdělení dle počtu zaměstnanců.

Z tabulky 25 vyplývá, že více než 60 % subjektů s 0-10 zaměstnanci se zahraničím neobchoduje. 80 % respondentů zaměstnávající 11-50 pracovníků se zahraničím obchoduje. Ze skupiny respondentů zaměstnávající 51-100 pracovníků jich se zahraničím obchoduje více než 60 %. Všechny podniky s více než 100 zaměstnanci na mezinárodní trhy vstupují.

Tabulka 25: Počet zaměstnanců a spolupráce se zahraničními partnery, n=61

	ANO	Vyjádření v %	NE	Vyjádření v %	Vyjádření v % celkem
0 - 10 zaměstnanců	11	33%	22	67%	100%
51 - 100 zaměstnanců	2	67%	1	33%	100%
11 - 50 zaměstnanců	16	80%	4	20%	100%
101 - 250 zaměstnanců	2	100%	0	0%	100%
Nechceme uvést	1	33%	2	67%	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle tabulky 26 je možné dopočítat, že téměř 70 % subjektů s obratem do 18 mil. Kč odpovědělo, že se zahraničím neobchodují a 70 % subjektů s obratem vyšším než 18 mil. Kč se zahraničím naopak obchoduje.

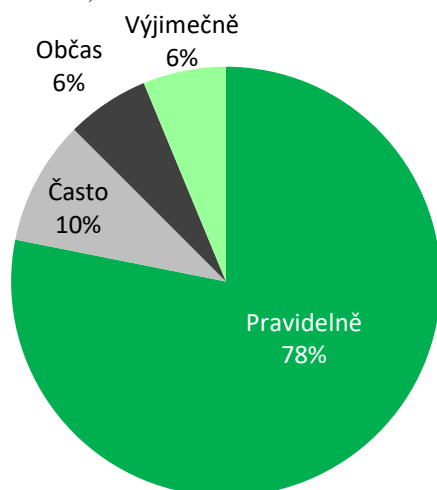
Tabulka 26: Obrat a spolupráce se zahraničními partnery, n=61

Obrat	Obchodují se zahraničím	Neobchodují se zahraničím
101 - 200 mil. Kč	5	
19 - 100 mil. Kč	14	8
5 - 18 mil. Kč	5	8
Méně než 5 mil. Kč	3	10
Nechceme uvést	5	3

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka: Se zahraničními partnery obchodujeme:

Obrázek 25: Otázka č. 10, n=32

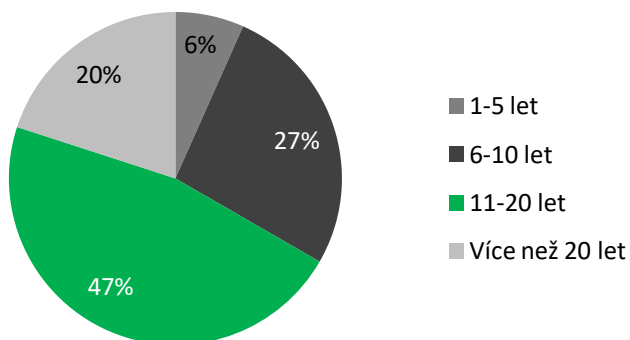

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obrázku 25 vyplývá, že 88 % respondentů (z těch, kteří vstupují na mezinárodní trh) obchoduje přes hranice státu pravidelně či často. 12 % pak občas či výjimečně.

Otázka: Jak dlouho se zahraničními partnery obchodujete?

Obrázek 26: Otázka č. 11, n=32

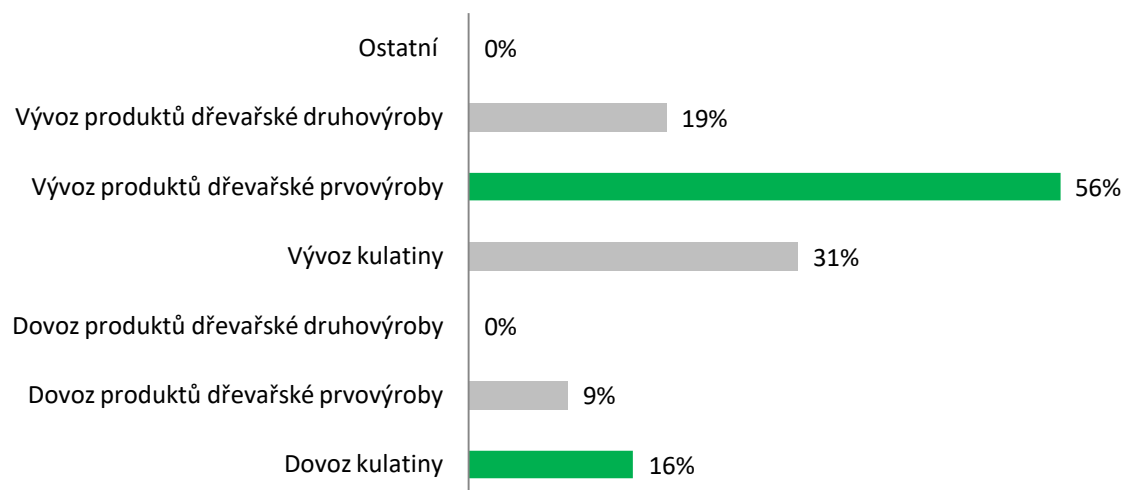

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je vidět na obrázku 26, téměř polovina respondentů má se zahraničními partnery navázány dlouhodobé vztahy, neboť s nimi obchodují více než 11 let. 20 % subjektů dokonce déle než 20 let. Pouze 7 % respondentů obchoduje se zahraničím kratší dobu než 5 let.

Otázka: Jakým způsobem se zahraničím obchodujete?

Obrázek 27: Otázka č. 12, n=32

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obrázku 27 je zřejmé, že 16 % respondentů obchodující se zahraničím dováží kulatinu a 9 % dováží výrobky dřevařské prvovýroby. Většina subjektů však realizuje vývozní operace. Nejvíce pak vývoz dřevařské prvovýroby (56 % respondentů)). Tabulka uvádí v absolutní i relativní četnost, jak odpovídali respondenti, kteří vyváží do zahraničí.

Tabulka 27: Vývoz do zahraničí, n=24

Vývoz do zahraničí	Počet subjektů	% vyjádření
Vývoz kulatiny	8	33%
Vývoz kulatiny, Vývoz produktů dřevařské prvovýroby	1	4%
Vývoz produktů dřevařské druhovýroby	1	4%
Vývoz produktů dřevařské prvovýroby	10	42%
Vývoz produktů dřevařské prvovýroby, Vývoz produktů dřevařské druhovýroby	4	17%
Celkem	24	100 %

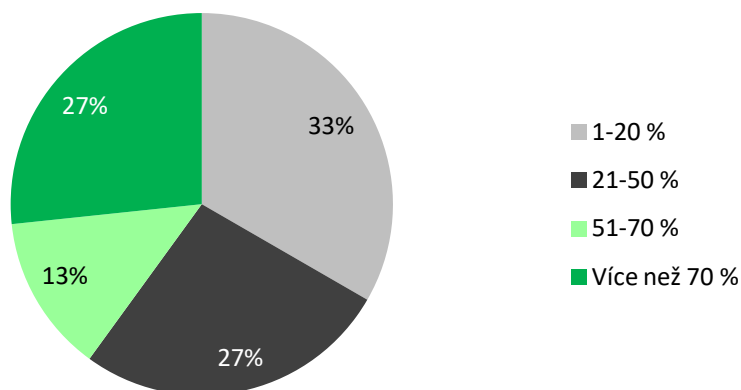
Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 27 je patrné, že 42 % respondentů vyvážejících do zahraničí, uvede na mezinárodní trh produkty dřevařské prvovýroby. 33 % subjektů vyváží kulatinu.

Pouze 1 respondent vyváží produkty dřevařské druhovýroby. 17 % pak vyváží jak výrobky prvovýroby, tak druhovýroby.

Otázka: Jaký podíl Vaší produkce vyvážíte do zahraničí?

Obrázek 28: Otázka č. 13, n=24

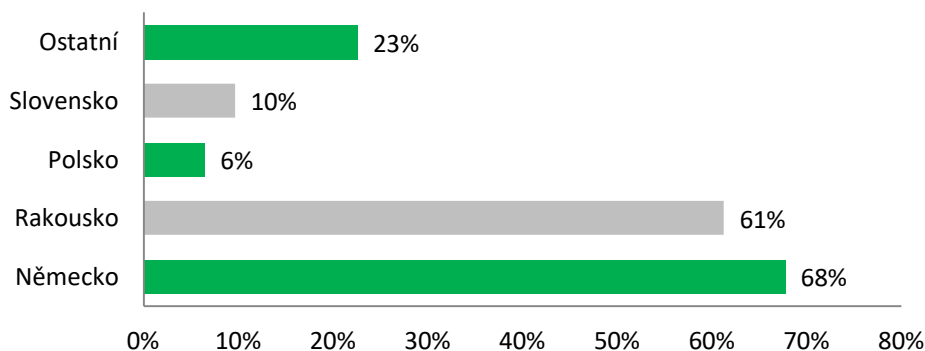

Zdroj: Vlastní zpracování

40 % respondentů obchodující se zahraničím vyváží více než 50 % své produkce do zahraničí, tudíž se řadí spíše k exportním firmám (viz obrázek 28). 33 % dotazovaných vyváží 1-20 % své produkce a 27 % respondentů vyváží 21-50 % své produkce.

Otázka: S jakými státy nejvíce obchodujete?

Obrázek 29: Otázka č. 14, n=32

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je vidět v obrázku 29, subjekty se zaměřují hlavně na sousední státy. S Německem a Rakouskem obchoduje více než 60 % respondentů, 10 % subjektů má navázané obchodní vztahy s partnery na Slovenku a 6 % respondentů v Polsku. Kategorie ostatní zahrnuje státy, které se objevovaly s menší četností. 7 % respondentů se zaměřuje na vývoz výrobků dřevařské prvovýroby a druhovýroby do Itálie. Téměř 10 %

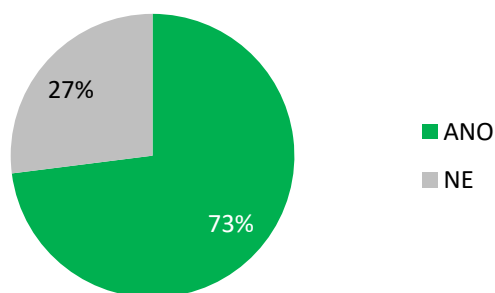
respondentů obchoduje mj. s Nizozemskem a Belgií. 1 subjekt spolupracuje s partnerem ve Švédsku. Žádný z dotazovaných neobchoduje se zeměmi mimo EU.

Otázka: Z jakých důvodů obchodujete se zahraničím?

Respondenti (n=32) sami vypisovali důvody vstupu na mezinárodní trh. Nejvíce respondentů (61 %) vstupuje na zahraniční trhy z důvodu lepšího odbytu a příznivější ceny. 27 % subjektů má se zahraničím navázány dlouhodobé obchodní vztahy a tím pádem i jistotu odběru produktů. 14 % respondentů (ti, kteří vyvážejí kulatinu a výrobky dřevařské prvovýroby do Rakouska a Německa) uvedlo, že zahraniční odběratelé mají vysokou koupěschopnost. Jeden subjekt odpověděl, že obchoduje s kvalitnější kulatinou, o kterou české podniky nemají zájem, tudíž ji vyvážejí do zahraničí, kde je zájem obrovský.

Otázka: Chystáte se v příštích 5 letech vstoupit na nový zahraniční trh?

Obrázek 30: Otázka č. 16, n=32

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle obrázku 30 se 73 % respondentů nechystá vstoupit na nový zahraniční trh. 27 % subjektů by pak do 5 let chtělo navázat vztahy s novým zahraničním partnerem.

Otázka: Způsobuje Vám nařízení EUTR nějaké komplikace? n=32

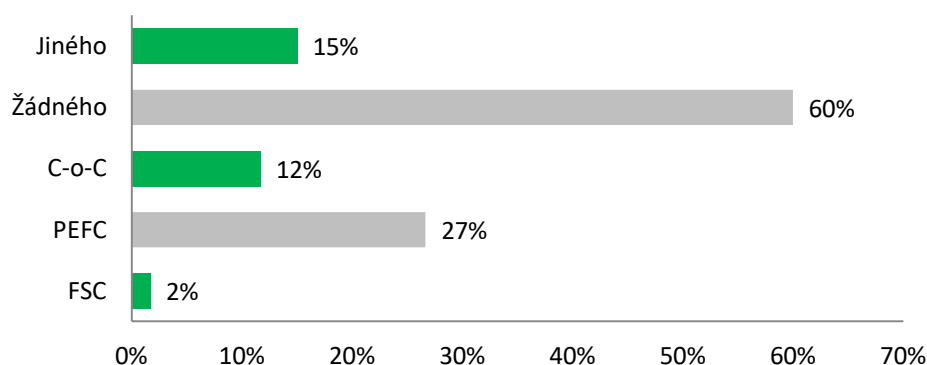
Téměř 90 % respondentům toto nařízení žádné komplikace nezpůsobuje. Tři subjekty odpověděly, že kvůli zavedení nařízení mají nepatrně více administrativní činnosti. Jeden subjekt považuje nařízení za zbytečné, neboť většina porostu v ČR je certifikována, tudíž dřevo nepotřebuje další ochranu. Dále se objevil názor, že nařízení zdražuje cenu dovezených produktů.

Otázka: Obchodujete s certifikovaným dřevem? n=60

S certifikovaným dřevem obchoduje polovina respondentů.

Otázka: Jakého certifikátu nebo řetězce jste držitelem?

Obrázek 31: Otázka č. 19, n=60

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle obrázku 31 není 60 % respondentů držitelem žádného lesnického certifikátu. Do certifikace PEFC je zapojeno 27 % respondentů a pouhá 2 % vlastní FSC certifikát. Na certifikaci FSC a PEFC navazuje tzv. certifikace C-o-C, do které je zapojeno 12 % subjektů. V kategorii „Jiné“ jsou certifikáty, které respondenti vlastní, ale netýkají se lesního hospodářství (např. certifikát na řezivo či vazníky).

Otázka: Co považujete za výhody certifikace lesního hospodářství? n=60

Přibližně 70 % respondentů nespatřuje v certifikaci lesního hospodářství žádnou výhodu. Ostatních 30 % respondentů vyzdvihuje tyto výhody:

- širší možnost podnikání;
- vyšší zájem zákazníků;
- spolupráce s většími odbornými firmami;
- konkurenční výhoda;
- eliminace krádeží;
- lepší odbyt.

Otázka: Co považujete za nevýhody certifikace lesního hospodářství? n=60

Největší nevýhodou je podle 25 % respondentů pořizovací cena a 17 % respondentům vadí složitá administrativa v podobě evidence či vypracování výkazů. Dále se respondentům nelíbí kontroly a požadavek každoročního obnovení. Třetina respondentů odpověděla, že o žádných nevýhodách neví. Takto však odpovídaly subjekty, které nevlastní žádný certifikát lesního hospodářství.

Otázka: Jaký máte názor na aktuální situaci na trhu se dřevem? n=60

15 % respondentů považuje situaci na trhu se dřevem za příznivou, bezproblémovou či uspokojivou. Takto odpovídaly převážně subjekty s vyšším obratem (19-100 mil. Kč), které zároveň pravidelně a často vstupují na mezinárodní trh. Ostatní subjekty se k trhu se dřevem staví spíše negativně. 20 % respondentů kritizuje masivní vývoz surového dřeva do zahraničí, který dle jejich názoru poškozují český dřevozpracující průmysl. Více než 20 % respondentů považuje za velký problém vysokou tržní cenu surového dřeva. Tu dle respondentů stanovují právě dovážející zahraniční firmy (především z Rakouska a Německa), kteří si díky dotaci na dřevo (až 20 €/m³) mohou dovolit zaplatit více. Více než 10 % subjektů nesouhlasí s politikou LČR, která spočívá ve vypisování hospodářských soutěží. Dle respondentů tento způsob prodeje nakřivuje trh a vyřazuje z něj menší podniky. Několik subjektů ze Zlínského a Moravskoslezského kraje uvedlo, že je na trhu nedostatek dřevní suroviny. Právě v této oblasti sídlí jedna z největších pil v České republice Mayer-Melnhof Holz Paskov a další velkopila Pila Javořice. Respondenti dále poukazují na:

- problém s nekvalitním dřevem, které je napadeno kůrovcem;
- nízkou konkurenceschopnost malých dřevozpracujících podniků;
- chaotické uspořádání trhu;
- nízkou cenu vlákniny;
- chybějící podporu domácích zpracovatelů od státu.

4.4.3 Shrnutí dotazníkového šetření

Dotazníkového šetření se účastnilo celkem 63 subjektů. Tři respondenti však nepodnikají v lesnickém či dřevozpracujícím průmyslu, proto vyplnili pouze identifikační údaje na konci dotazníku. Dotazník vyplnily spíše dřevozpracující podniky, neboť většina respondentů uvedla, že jejich hlavní činnosti je dřevařská prvovýroba. Data se podařilo získat od podniků ze všech krajů České republiky, kromě Hlavního města Prahy. Při členění podniků dle velikosti bylo zjištěno, že se šetření zúčastnily spíše menší podniky s obratem do 18 mil. Kč a s počtem zaměstnanců 0-10., které za rok nakoupí méně než 5 000 m³ surového dřeva. Podařilo se však získat data i od větších subjektů s více než 100 zaměstnanci, s obratem větším než 100 mil. Kč, které nakoupí více než 20 000 m³ surového dřeva, čímž se řadí mezi větší provozy. Respondenti nejvíce nakupují dřevo od soukromých vlastníků, právnických osob, od státu a obcí a krajů. Spíše výjimečně spolupracují se zájmovými organizacemi, církvemi

a téměř nikdo nenakupuje dřevo v zahraničí. Nejoblíbenějším způsobem nákupu je bezesporu volný prodej a dále pak uzavírání dlouhodobých smluv. Největší zájem mají subjekty o dřevo II. a III. třídy a kvalitu B a C. Na tom, zda je na trhu vyšší nabídka nebo poptávka po dřevě se respondenti neshodují. Polovina spíše souhlasí s tvrzením, že nabídka je vyšší, druhá polovina pak s tvrzením, že je vyšší poptávka. Další otázky směřovaly na spolupráci se zahraničními partnery. Více než polovina respondentů vstupuje na mezinárodní trhy. Většina z těchto subjektů má se zahraničními partnery navázány dlouhodobé vztahy a pravidelně či často s nimi obchoduje. Převládají vývozní operace, především vývoz produktů dřevařské prvovýroby. Polovina subjektů obchodující se zahraničím vyváží více než 50 % své produkce a to do Rakouska a Německa. Nikdo z respondentů neobchoduje se zeměmi mimo EU. Nejčastějšími důvody podniků pro vstup na mezinárodní trh jsou lepší odbyt výrobků, příznivější ceny a dlouhodobé vztahy s odběrateli. Respondenti spíše nemají zájem vstupovat na další zahraniční trh. Dále bylo zjištěno, že nařízení EUTR respondentům nezpůsobuje komplikace v jejich činnosti. Polovina respondentů obchoduje s certifikovaným dřevem. Respondenti jsou nejčastěji držitelé PEFC certifikátu a dále pak certifikátu spotřebitelského řetězce lesních produktů C-o-C. Většina respondentů v certifikaci lesního hospodářství nespátřuje žádnou výhodu. Naopak nevýhodami jsou hlavně pořizovací cena, složitá administrativa a nutnost každoročního obnovení.

4.4.4 Vyhodnocení hypotéz

Hypotéza 1: Menší podniky dřevo od státních podniků spíše nenakupují.

Na základě tabulky 24 v kapitole 4.4.2 Analýza dat lze hypotézu 1 potvrdit. Dle této tabulky nakupuje od státních subjektů pouze 16 % respondentů z těch, kteří zaměstnávají méně než 10 pracovníků.

Hypotéza 2: Podniky s vyšším obratem a vyšším počtem zaměstnanců na mezinárodní trh vstupují častěji než podniky s nižším obratem a nižším počtem zaměstnanců.

Dle tabulky 25 se zahraničím obchoduje méně než 30 % subjektů z těch, kteří zaměstnávají 0-10 zaměstnanců. Z respondentů, kteří zaměstnávají více než 10 zaměstnanců, jich se zahraničím obchoduje 80 %. Z tabulky 26 je možné zjistit, že 70 % subjektů s obratem do 18 mil. Kč se zahraničím neobchoduje a 70 % subjektů s obratem vyšším než 18 mil. Kč se zahraničím obchoduje. Na základě toho lze potvrdit hypotézu 2.

Hypotéza 3: Hlavní výhodou certifikace lesního hospodářství je větší přízeň zákazníků.

Pouze jeden respondent uvádí, že certifikace lesního hospodářství zvyšuje zájem o jeho produkty. Hypotéza 3 se vyvrací.

Hypotéza 4: Surové dřevo a výrobky dřevařské prvovýroby jsou vyváženy spíše než výrobky dřevařské druhovýroby.

Z tabulky 27 je zřejmé, že pouze jeden respondent vyváží do zahraničí výrobky dřevařské druhovýroby. 17 % vyvázejících respondentů uvede na mezinárodní trh jak výrobky prvovýroby, tak druhovýroby. Do zahraničí však 33 % vyvázejících respondentů vyveze kulatinu a 42 % produkty dřevařské prvovýroby. Hypotézu 4 lze potvrdit.

4.5 Budoucí vývoj

4.5.1 Lesní hospodářství

V České republice se neprojevuje světový trend odlesňování plochy, tudíž lze předpokládat, že náš stát bude i v budoucnu stále bohatý na dřevní surovinu. Díky vyšší efektivitě provozů z důvodu využívání moderních technologií klesá v oboru počet zaměstnanců. Do budoucna lze předpokládat další propouštění či ukončování činností menších subjektů, které si moderní technologie nemohou dovolit. I přesto, že Česká republika ročně vytěží přibližně 15-17 mil. m³ dřeva, je v lesích mnoho porostů starších 120 let. Přestárlé stromy ubývají na kvalitě dřeva a do budoucna to může znamenat ztráty. ČR má nedostatek porostů mladších 60 let, což je nejspíš způsobeno utlumením lesnických činností ve válečném a poválečném období. Lze předpokládat růst cen surového dříví. Další změna, která proběhne, bude ve vlastnictví českých lesů a to díky probíhajícím církevním restitucím. Lesy ČR, s. p. budou muset lesy dále vydávat ve prospěch církví.

4.5.2 Zahraniční obchod

V oblasti zahraničního obchodu ČR se surovým dřevem je negativním trendem zvyšující se objem vývozu a nízká úroveň domácího dřevozpracujícího průmyslu. Stát si tento problém uvědomuje a ve Strategii rezortu Mze ČR s výhledem do roku 2030 chce vytvářet podmínky, které podnikům lesního hospodářství umožní zvýšit konkurenceschopnost a životaschopnost a které přispějí k domácímu využívání a spotřebě dřeva. Stát plánuje provést např. tato opatření:

- Vytvořit ekonomické nástroje státu směřující materiálové toky dřeva k tuzemskému zpracování s cílem posílit hodnotový řetězec tím, že navrhne nástroje na podporu využívání a zpracovávání dřeva v ČR.
- Ve spolupráci s nejdůležitějšími vlastníky lesů navrhnout motivační nástroj pro nové investice do dřevozpracujícího průmyslu.
- Formou zákona založit lesnicko-děvařský fond, který bude podporovat např. domácí využívání a spotřebu dřeva nebo výzkum a inovace v oblasti dřeva.

Lze tedy předpokládat, že stát bude vytvářet určité aktivity k podpoře dřevozpracujícího průmyslu.

Na zahraniční obchod bude mít vliv ukončení intervence České národní banky. Dojde k posílení koruny vůči euru, čímž se zdraží vývoz do zahraničí. V budoucnu lze předpokládat, že díky tomu dojde k poklesu objemu vývozu surového dřeva.

5 Stanovení kritických faktorů, návrhů a doporučení

5.1 Kritické faktory

Hlavním problémem zahraničního obchodu se dřevem je zvyšující se objem vývozu surového dřeva, na což mají vliv tyto faktory: cena dřeva, dřevozpracující průmysl a obchodní politika Lesů ČR, s.p.

Cena dřeva

Česká republika se v posledních desetiletích stala významným dodavatelem surového dřeva evropských států, především Rakouska a Německa a to díky kvalitě a ceně dřeva. Rakouští a němečtí odběratelé si jsou vědomi atraktivity obchodování se surovým dřevem a po dřevu vytvářejí vysokou poptávku. Díky státním dotacím na dovoz (cca 20 €/m³) si mohou dovolit na trhu nabídnout vyšší cenu. Cílem každého vlastníka lesa či obchodníka se surovým dřevem je maximalizovat zisk. Obchodník tedy nebere v potaz, zda je odběratelem tuzemská či zahraničí firma a prodá dřevo co nejdraž.

Dřevozpracující průmysl

Český dřevozpracující průmysl se vyznačuje nízkým podílem na tržbách zpracovatelského průmyslu a nízkou konkurenceschopností dřevozpracujících podniků. Tato situace je způsobena vysokou cenou surového dřeva, nízkou poptávkou po dřevěných výrobcích a nedostatkem kvalifikovaných pracovníků. Kvůli vysoké ceně vstupů (surové dřevo) jsou tuzemské dřevozpracující podniky nuceny zdražovat výstupy (výrobky ze dřeva). Na to naráží poptávka koncových odběratelů. Ti nemají poptávku tak koupěschopnou, aby drahé výrobky koupily, nebo o dřevěné výrobky nemají zájem z důvodu upřednostňování výrobků zahraničních obchodních řetězců (např. Sconto nábytek nebo IKEA). Aby dřevozpracující podniky své výrobky prodaly, musí často snižovat cenu výstupů, což je pro ně likvidační.

Obchodní politika Lesů ČR, s.p.

Obchodní politika LČR je založená na vyhlašování veřejných soutěží, tzv. tendrů. Prodeji dominují komplexní zakázky, kdy obchodní partner státního podniku sám provádí pěstební práce, těžbu i obchod se dřevem. Vítězové tendrů jsou, až na výjimky, největší lesnické společnosti působící v ČR, často se zahraničním kapitálem. Právě tyto firmy dominují trhu se dřevem, neboť vytěží a uvedou na český i zahraniční trh největší množství surového dřeva. Lesy ČR, s. p. se tedy přímo na zahraničním obchodě ČR se surovým dřevem nepodílejí, ale prodávají dřevo společnostem, které ho vyvázejí.

5.2 Návrhy a doporučení

Jak bylo uvedeno výše, Ministerstvo zemědělství si uvědomuje problém s nízkou úrovní dřevozpracujícího průmyslu v ČR a ve Strategii rezortu Mze ČR s výhledem do roku 2030 stanovuje, že bude podporovat domácí využívání a spotřebu dřeva.

Ve Strategii však není blíže specifikováno, jaké nástroje stát zavede, jak bude podporovat investice do dřevozpracujícího průmyslu ani formu podpory lesnicko-dřevařského fondu. Dle Králové (2016) však Ministerstvo zemědělství chce omezit vývoz surového dřeva tím, že vybuduje nové velké pily, kterým bude garantovat dodávky státního surového dřeva. Otázkou však je, zda toto opatření opravdu povede ke snížení vývozu a podpoře zpracovatelského průmyslu v ČR. Nové velkopily výrazně zasáhnou do konkurenčního prostředí a může dojít k vytlačení menších podniků z trhu, hlavně ve spádové oblasti. V České republice je mnoho provozů, které v době ekonomické krize zkrachovaly a mnoho provozů, které nejsou kapacitně plně vytíženy. Lepším řešením by mohlo být rozhodnutí o investici do těchto vybudovaných zpracovatelských kapacit. Pomoc od státu by mohla být formou podpory vzdělávacích oborů týkající se lesnictví a zpracování dřeva, čímž by se zvýšil počet kvalifikovaných pracovníků. Dále pak formou dotačních programů, např. na nákup nových modernějších strojů či formou zajištění garanci dodávek státního dřeva.

Situaci na trhu se dřevem by mohlo pomoci i to, kdyby bylo státní dřevo přístupnější pro menší lesnické a dřevozpracující podniky. Aby se tak stalo, musely by LČR změnit svou obchodní politiku a začít dřevo více prodávat např. na burzách či na základě dlouhodobých smluv. Dalším řešením by bylo, kdyby LČR většinu státního dřeva neprodávaly dalším subjektům formou komplexních zakázek, ale měly vybudované vlastní zpracovatelské kapacity. Tím by docházelo k prvotnímu a druhotnému zpracování dřeva v České republice, zvýšila by se zaměstnanost v tomto odvětví a přidaná hodnota by neodcházela do zahraničí.

V neposlední řadě je třeba motivovat konečné zákazníky k nákupu dřevěných výrobků, protože právě zákazník je ten, kdo určuje, co se na trhu bude prodávat. Vhodné by bylo motivovat zákazníky formou marketingových aktivit. Tak jako se v posledních letech zvýšila poptávka po regionálních potravinách, tak i dřevěné výrobky od místních zpracovatelů mohou být trendem budoucnosti.

6 Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo na základě zjištění situace v odvětví lesnicko-dřevařského průmyslu provést analýzu současného stavu zahraničního obchodu České republiky se surovým dřevem. Dílčími cíli práce bylo zjistit, jaké podnikatelské subjekty na trhu se surovým dřevem vystupují, zjistit, jakou roli na tomto trhu hrají státní podniky, stanovit kritické faktory zahraničního obchodu se surovým dřevem a zpracovat návrhy a doporučení v této oblasti.

Na tuzemském trhu se surovým dřevem vystupují vlastníci či správci lesa, kteří na trh dodávají surovinu a dále podniky lesního a dřezpracujícího průmyslu, které se surovinou dále obchodují nebo ji zpracovávají. Diplomová práce se zaměřila na dobrovolnou organizaci Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů, která zastupuje zájmy vlastníků nestátních lesů a dále na podniky spravující státní lesy. Práce zkoumala materiálový tok suroviny a způsob prodeje dřeva zkoumaných subjektů a dále jejich podíl, resp. podíl odběratelů na mezinárodním obchodě s dřevní surovinou.

Organizace SVOL koordinuje společný obchod s dřívím, díky němuž mají členové organizace jistotu v umístění dřeva na trh. Obchod funguje na základě přímých vztahů s odběrateli, kteří dodavatelům SVOL zaručují stejné ceny, bonusy i doby splatnosti. Odběrateli dřeva v rámci společného obchodu s dřívím jsou 4 podniky, převážně nadnárodní společnosti se zahraničním kapitálem, které pravidelně vstupují na mezinárodní trh ať už se surovým dřevem či s výrobky na bázi dřeva.

Největší plochu státních lesů spravují Lesy ČR, s. p., jejichž obchodní politika je založená na vyhlásování veřejných soutěží, tzv. tendrů. Prodeji dominují komplexní zakázky, kdy obchodní partner státního podniku sám provádí pěstební práce, těžbu i obchod se dřevem. Vítězové tendrů jsou, až na výjimky, největší lesnické společnosti působící v České republice, často se zahraničním kapitálem. Právě tyto firmy dominují trhu se dřevem, neboť vytěží a uvedou na trh největší množství surového dřeva. Lesy ČR, s. p. se tedy přímo na zahraničním obchodě ČR se surovým dřevem nepodílejí, ale prodávají dřevo společně, které ho vyváží.

Součástí této diplomové práce je primární výzkum, resp. dotazníkové šetření u podniků lesnicko-dřevařského sektoru. Výzkum potvrdil či vyvrátil hypotézy stanovené v kapitole 3 a dále pomohl pochopit situaci na trhu se dřevem a zahraniční obchod s touto komoditou.

Česká republika zaujímá v evropském srovnání pozici největšího exportéra surového dřeva. V celosvětovém srovnání je pak na šestém místě. Zahraniční obchod ČR se surovým dřevem se tedy vyznačuje vysokou hodnotou vývozu surového dřeva. Jedná se o negativní trend, protože přidaná hodnota a pracovní příležitosti odcházejí do zahraničí. Existuje několik důvodů, proč tomu tak je.

Jedním z důvodů je vysoká cena surového dříví na trhu, kterou nastavují zahraniční odběratelé, především rakouské a německé pily. Tyto subjekty si mohou dovolit zaplatit za dřevo více díky státním dotacím na dovoz dřeva. Vlastník lesa z ČR tedy často upřednostňuje zahraničního odběratele, protože takový obchod je pro něj výnosnější.

Dalším důvodem je nepřilíš významný dřevozpracující průmysl, který se vyznačuje nízkou konkurenceschopností dřevařských podniků způsobenou vysokou cenou surového dřeva na trhu, nízkou poptávkou koncových zákazníků po dřevěných výrobcích a nedostatkem kvalifikovaných pracovníků.

Svou roli hraje i obchodní politika Lesů ČR, s.p., která je založená na vyhlašování veřejných soutěží, tzv. tendrů. Vítězové, kteří jsou vybíráni na základě nabídnuté ceny, jsou převážně ty největší lesnické společnosti působící v ČR, často se zahraničním kapitálem. Skrz tyto společnosti je velké množství dřeva vyvezeno do zahraničí.

Aby došlo ke snížení vývozu, je třeba budovat dřevozpracující průmysl a to oživením již vybudovaných zpracovatelských kapacit, kterých je v ČR dostatek. Forma podpory by mohla spočívat ve vytvoření nových dotačních programů např. na nákup nových modernějších strojů, další podporou by byla garance dodávek státního dřeva či podpora vzdělávacích oborů týkající se lesnictví a zpracování dřeva. Přidaná hodnota by neodcházela do zahraničí, kdyby Lesy ČR měly své vlastní zpracovatelské kapacity a celkově kdyby změnily obchodní politiku, aby se státní dřevo zpřístupnilo i menším zpracovatelům. V neposlední řadě by přispěla i vyšší poptávka konečných zákazníků po dřevěných výrobcích.

Díky bohaté zásobě dřeva, dlouholeté tradici ve zpracování dřeva, vybudovaným zpracovatelským kapacitám a překonání ekonomické krize probíhající v letech 2006-2009 má Česká republika potenciál k tomu, aby vybudovala takový dřevozpracující průmysl, který bude produkovat kvalitní dřevěné výrobky, jež budou ve velké míře vyžadovat jak tuzemští tak zahraniční odběratelé.

I Summary

INTERNATIONAL TRADE OF WOOD

The main objective of this diploma thesis is an analysis of present state of the Czech foreign commerce with raw wood, which is based on the survey focused on the forestry and timber industry. Partial objectives include an analysis of business subjects on the wood market, an analysis of state-owned enterprises and the future development in this sector.

This thesis is divided into two parts – the theoretical and the practical part. The theoretical part is based on an analysis of the specialized literature and it includes terms such as international trade or forestry economics. There is inclusion of CZ-NACE and characteristics of the Czech, the European and the world forestry. Following chapters deal with the characteristics of wood market and wood logistics chain. Additionally, they give information about EU regulation and forestry certification.

At the beginning of the practical part, there is outlined an analysis of the world and the Czech export and import of raw wood. The next part includes market position, sales methods and the share of international trade of wood of two subjects. The first subject is represented by owners and managers of non-state forests. The second subject is the owner of state forests.

In the following part, there are covered results of the primary marketing research. The research outcome is based on the on-line questionnaire survey from the forestry and timber Czech subjects.

After that the future development of forestry economics and the foreign commerce with wood in the Czech Republic are discussed.

Finally, there are determined critical factors of Czech foreign commerce with raw wood, proposals and recommendations.

II Seznam použitých zdrojů

Aldp.cz (2016). *Seznam členů*. Dostupné z: <http://www.aldp.cz/seznamclenu>

Aotearoa.cz (2016). *Ekonomika*. Dostupné z: <http://www.aotearoa.cz/ekonomika/>

Bastrup-Birk, A. (2016). *Udržitelné lesní hospodářství je klíčem pro zdravé lesy v Evropě*. Dostupné z: <http://www.eea.europa.eu/cs/articles/udrzitelne-lesni-hospodarstvi-je-klicem>

Bergami, R. (2009). *International Trade: a practical Introduction* (3., aktualit. a dopl. vyd.). Melbourne: Eruditions Publishing.

Bílek, K. (2013). *Učební texty z předmětu Těžba a doprava dříví*. Písek: Lesnické školy Písek.

Comtrade.un.org (2016). *Un Comtrade Database*. Dostupné z: <https://comtrade.un.org/data/>

CSU.cz (2016). *Databáze zahraničního obchodu v přeshraničním pojetí*. Dostupné z: <https://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>

ČSN 48 0050 (1992). *Surové dříví. Základní a společná ustanovení*. Praha: Český normalizační institut.

Czechfsc.cz (2016). *O FSC*. Dostupné z: <http://www.czechfsc.cz/o-fsc.html>

Eagri.cz (2016). *Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030*. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/460683/_460659_683669_Strategie_resortu_ministerstva_zemedelstvi_s_vyhledem_do_2030.pdf

Eagri.cz (2016). *Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v letech 2005-2015*. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/lesnictvi/zprava-o-stavu-lesa-a-lesniho/>

Evropa2045.cz (2016). *Oblasti činnosti EU*. Dostupné z: <http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=6&tema=54>

Fao.org (2015). *Global Forest Resources Assessment 2015*. Dostupné z: <http://www.fao.org/3/a-i4808e.pdf>

Greppel, P. & Paluš, H. (2007). *Kvalita dřeva a obchod s dřevom*. Zvolen: Národné lesnícke centrum.

Havel, P. (2010). Dřeva bude málo. Stromy rostou příliš pomalu. *Zprávy.aktualne.cz*. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/ceska-ekonomika/dreva-bude-malo-stromy-rostou-prilis-pomalu/r~i:article:664961/?redirected=1489872517>

Hlaváček, J. (2016). Management lesních ekosystémů. *Asociace pro mezinárodní otázky*. Dostupné z: https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/11/UNEA_lesy_final.pdf

Hradecká lesní a dřevařská společnost a.s. (2016). *Výroční zprávy 2010-2015*. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=127752>

Ic.fsc.org (2016). *EU TIMBER REGULATION & THE EU FLEGT ACTION PLAN*. Dostupné z: <https://ic.fsc.org/en/for-business/fsc-and-timber-regulation/eu-timber-regulation>

Kalínská, E. (2010). *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada.

Košťál, P., Duda, T. & Žaludková, K. (2014). *Nařízení o dřevě (EUTR), Manuál pro zavedení evropského nařízení o dřevě*. Dostupné z: http://www.czechfsc.cz/data/manual_eutr_web.pdf

Králová, T. (2016). Kterak chce ministr Jurečka „odklonit“ státní dříví. *Dotyk.cz*. Dostupné z: <http://www.dotyk.cz/publicistika/kterak-chce-ministr-jurecka-odklonit-statni-drivi-20160922.html>

KRONOSPAN CR, spol. s r.o. (30. 9. 2016). *Výroční zpráva 2015*. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=45564470&subjektId=403771&spis=705206>

Kupčák, V. (2006). *Ekonomika lesního hospodářství*. Praha: Silvaco.

Letemlesem.cz (20. 9. 2016). Stav světových lesů. Dostupné z: <http://letemlesem.cz/o-lesich/stav-svetovych-lesu/>

Lesycr.cz (2016). Archiv tiskových zpráv. Dostupné z: <http://www.lesycr.cz/media/archiv-tiskovych-zprav/Stranky/default.aspx>

- Lesycr.cz (2015). *Koncepce strategického rozvoje podniku Lesy České republiky, s. p. pro období 2015-2019*. Dostupné z: http://www.lesycr.cz/o-nas/dokumenty-ke-stazeni/Documents/Koncepce_LCR_2015-2019.pdf
- Lesycr.cz (14. 9. 2010). *Lesní hospodářství aneb zvláštnosti lesní výroby*. Dostupné z: <http://www.lesycr.cz/media/informacni-zpravodaj-lcr-kraje/liberecky-kraj/Documents/li-lcr-14-09-2010.pdf>
- Lesycr.cz (2015). *Zjištění potenciálu dřezpracujících podniků*. Dostupné z: http://www.lesycr.cz/drevo/potencial-drevozpracujicich-podniku/Documents/Zajisteni_potencialu_drevozpracujicich_podniku_11-2015.pdf
- Lhmp.cz (2016). *Doporučená pravidla pro měření a třídění dříví v České republice*. Dostupné z: <http://www.lhmp.cz/lesy2/wp-content/uploads/2014/01/doporucena-pravidla-pro-mereni-a-trideni-drivi-v-CR.pdf>
- Lukáčová, V. (2016). Vlastnictví lesů dává církvi možnost setkávat se s lidmi i jinde než v kostelích. *Silvarium.cz*. Dostupné z: <http://www.silvarium.cz/lesnictvi/vlastnictvi-lesu-dava-cirkvi-moznost-setkavat-se-s-lidmi-i-jinde-nez-v-kostelich>
- Machková, H., Černošlávková, E., & Sato, A. (2014). *Mezinárodní obchodní operace* (6., aktualiz. a dopl. vyd.). Praha: Grada.
- Machková, H., Sato, A. & Zamykalová, M. (2002). *Mezinárodní obchod a marketing*. Praha: Grada.
- Matějčík, J. & Prčina, A. (2008). *Lesnicko-dřevařský sektor a Evropská unie*. (2., aktualit. a dopl. vyd.). Strnady: Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti.
- Mezistromy.cz (2016). *Vlastnictví lesů v ČR*. Dostupné z: <http://www.mezistromy.cz/cz/les/pestovani-lesa/vlastnictvi-lesu-v-cr>
- Mondi Štětí. (23. 5. 2016). *Výroční zpráva 2015*. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=44580611&subjektId=16999&spis=541249>
- Mpo.cz (2016). *Panorama zpracovatelského průmyslu 2015*. Dostupné z: http://www.mpo.cz/assets/cz/prumysl/zpracovatelsky-prumysl/panorama-zpracovatelskeho-prumyslu/2016/11/Panorama_CZ_internet_komplet.pdf
- Mulačová, V., & Mulač, P. (2013). *Obchodní podnikání ve 21. století*. Praha: Grada.

- Mvcr.cz (2010). *Sněmovna kriticky k hospodaření se státními lesy*. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/snemovna-kriticky-k-hospodareni-se-statnimi-lesy.aspx>
- Ondráček, K. (2003). *Základy lesního hospodářství*. Brno: Mendelova univerzita.
- Štěrbová, L. (2013). *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada.
- Ondráček, K. & Janák, K. (2008). *Produkce dřevní suroviny*. Brno: Mendelova univerzita.
- Pefc.cz (2016). *About Pefc*. Dostupné z: <https://www.pefc.org/about-pefc/overview>
- Pefc.cz (2016). *Pefc certifikace*. Dostupné z: <http://www.pefc.cz/pefc-certifikace.html>
- Pilakamenna.cz (2016). *Pila Kamenná*. Dostupné z: <http://www.pilakamenna.cz/index.php>
- Plesnik, J. (2016). *Mění se lesy ve světě? Živa 3/2016*. Dostupné z: <http://ziva.avcr.cz/files/ziva/pdf/meni-se-lesy-ve-svete.pdf>
- Pulkrab, K., Šišák, L., Bartuněk, J. & Blud'ovský, Z. (2007). *Ekonomika lesního hospodářství*. Praha: Česká zemědělská univerzita.
- Ragonnaud, G. (2016). *The European Union and forests*. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/050211/04A_FT\(2013\)050211_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/050211/04A_FT(2013)050211_EN.pdf)
- Silvarium.cz (2015). *Rok 2014 – rekordní objem dovozu jehličnaté kulatiny do Číny*. Dostupné z: <http://www.silvarium.cz/drevarstvi/rok-2014-rekordni-objem-dovozu-jehlicnate-kulatiny-do-ciny>
- Simanov, V. (2012). *Demografický vývoj ve světě a lesnicko-dřevarařský komplex. Lesnická práce č. 8/12*. Dostupné z: <http://www.lesprace.cz/casopis-lesnicka-prace-archiv/rocnik-91-2012/lesnicka-prace-c-8-12/demograficky-vyvoj-ve-svete-a-lesnicko-drevarsky-komplex>
- Stora Enso Wood Products Ždírec s.r.o. (8. 6. 2016). *Výroční zpráva 2015*. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=44079921&subjektId=147677&spis=618415>
- Synek, M., & Kislingerová, E. (2015). *Podniková ekonomika* (6., přeprac. a dopl. vyd.). Praha: C.H. Beck.
- Svol.cz (2016). *Kdo jsme*. Dostupné z: <http://www.svol.cz/kdo-jsme/>

- Uhul.cz (2016). *Rychlé informace*. Dostupné z: <http://www.uhul.cz/rychle-informace>
- Uruguaybr.wordpress.com (2016). *Uruguay needs more timber plantations to meet growing demand*. Dostupné z: <https://uruguaybr.wordpress.com/2014/12/14/uruguay-needs-more-timber-plantations-to-meet-growing-demand/amp/>
- Vala, V. & Bartuněk J. (2014). *Ekonomika lesního hospodářství*. Brno: Mendelova univerzita.
- Vávrová, V. & Tomek, G. (2007). *Řízení výroby a nákupu*. Praha: Grada.
- Vojenské lesy a statky ČR, s.p. (31. 12. 2015). *Výroční zpráva 2015*. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=44301907&subjektId=473760&spis=71189>
- Wood-paper.cz (2016). *O nás*. Dostupné z: <http://www.wood-paper.cz/o-nas/>
- Zákon č. 289/1995 Sb., *o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon)*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-289>
- Zákon č. 226/2013 Sb., *o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-226>

III Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obrázek 1: Funkce lesa	13
Obrázek 2: Vývoj ve vlastnictví lesů v ČR v %	15
Obrázek 3: Vlastnická struktura lesů v ČR.....	16
Obrázek 4: Kategorizace lesů v ČR	17
Obrázek 5: Druhové složení lesů v ČR v %	17
Obrázek 6: Smíšení lesů v ČR	18
Obrázek 7: Vývoj zásoby dříví v ČR v mil. m ³	18
Obrázek 8: Vývoj těžby dřeva v ČR	19
Obrázek 9: Země s největší plochou lesů na světě v tis. ha.....	20
Obrázek 10: Vlastnická struktura lesů EU.....	21
Obrázek 11: Schéma trhu se dřevem.....	25
Obrázek 12: Vývoj dovozu a vývozu surového dřeva v ČR	35
Obrázek 13: Vývoz surového dřeva do zemí EU v %.....	36
Obrázek 14: Dovoz surového dřeva ze zemí EU v %	37
Obrázek 15: Vlastnická struktura státních lesů v ČR v %.....	43
Obrázek 16: Otázka č. 8, n=60.....	50
Obrázek 17: Otázka č. 23, n=63.....	50
Obrázek 18: Otázka č. 24, n=63.....	51
Obrázek 19: Otázka č. 25, n=63.....	51
Obrázek 20: Otázka č. 3, n=56.....	53
Obrázek 21: Otázka č. 4, n=56.....	54
Obrázek 22: Otázka č. 5a, n=54.....	55
Obrázek 23: Otázka č. 5b, n=54.....	55
Obrázek 24: Otázka č. 7, n=56.....	56
Obrázek 25: Otázka č. 10, n=32.....	57
Obrázek 26: Otázka č. 11, n=32.....	57
Obrázek 27: Otázka č. 12, n=32.....	58
Obrázek 28: Otázka č. 13, n=24.....	59
Obrázek 29: Otázka č. 14, n=32.....	59
Obrázek 30: Otázka č. 16, n=32.....	60
Obrázek 31: Otázka č. 19, n=60.....	61

Seznam tabulek

Tabulka 1: I. třída	26
Tabulka 2: II. třída	26
Tabulka 3: III. třída	26
Tabulka 4: IV. třída	26
Tabulka 5: V. třída	27
Tabulka 6: VI. třída	27
Tabulka 7: Certifikace lesů v ČR v ha	30
Tabulka 8: Největší světoví exportéři (v kg)	34
Tabulka 9: Největší světoví importéři (v kg)	35
Tabulka 10: Vývoz surového dřeva dle sortimentů v tis. m ³	36
Tabulka 11: Dovoz surového dřeva dle sortimentů v tis. m ³	37
Tabulka 12: Vlastníci lesa dle výměry v ha	39
Tabulka 13: Rozdělení dřevozpracujících podniků v ČR	40
Tabulka 14: Členská základna SVOL	40
Tabulka 15: Lesnické tendry LČR v letech 2014-2017	45
Tabulka 16: Obchodní kanály LČR v m ³	45
Tabulka 17: Tendr 2017+	46
Tabulka 18: Tendr 2016+	47
Tabulka 19: Tendr 2015+	47
Tabulka 20: ALDP - lesnická sekce	48
Tabulka 21: ALDP - dřevařská sekce	48
Tabulka 22: Obrat a počet zaměstnanců	52
Tabulka 23: Otázka č. 6, n=54	52
Tabulka 24: Nákup dřeva od státu a počet zaměstnanců	54
Tabulka 25: Počet zaměstnanců a spolupráce se zahraničními partnery, n=61	56
Tabulka 26: Obrat a spolupráce se zahraničními partnery, n=61	57
Tabulka 27: Vývoz do zahraničí, n=24	58

IV Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník

V Přílohy

DOTAZNÍK PRO SUBJEKTY LESNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ A DŘEVOZPRACUJÍCÍHO PRŮMYSLU

Dobrý den,

jmenuji se Tereza Dvořáčková a jsem studentkou oboru Obchodní podnikání na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění dotazníku, který je podkladem pro zpracování mé diplomové práce na téma Mezinárodní obchod se dřevem.

Dotazník je anonymní a jeho vyplnění Vám zabere přibližně 5 minut.

Předem Vám děkuji za Vaše odpovědi.

1. Jste podnikatelský subjekt působící v lesnickém či dřevozpracujícím průmyslu?

ANO NE

Pokud ne, přejděte na otázku č. 23.

2. Nakupujete dřevo v surovém stavu?

ANO NE

Pokud ne, prosím přejděte na otázku č. 8

3. Surové dřevo nakupujeme od:

	pravidelně	často	občas	výjimečně	nikdy
Státních podniků	☐	☐	☐	☐	☐
Obcí/krajů	☐	☐	☐	☐	☐
Církví	☐	☐	☐	☐	☐
Soukromých vlastníků	☐	☐	☐	☐	☐
Právnických osob	☐	☐	☐	☐	☐
Lesních družstev	☐	☐	☐	☐	☐
Ze zahraničí	☐	☐	☐	☐	☐

Jiných subjektů _____

4. Surové dřevo nakupujeme:

	pravidelně	často	občas	výjimečně	nikdy
Prostřednictvím volného prodeje	☐	☐	☐	☐	☐
Na základě dlouhodobých smluv	☐	☐	☐	☐	☐
Na burze	☐	☐	☐	☐	☐
Prostřednictvím veřejných soutěží	☐	☐	☐	☐	☐
Formou subskripce (= prodávající nabídne dodávku dřeva za určitou cenu a za určitých podmínek, zájemci se pak upisují do subskripčního seznamu)	☐	☐	☐	☐	☐
Prostřednictvím zájmových organizací	☐	☐	☐	☐	☐

Jiným způsobem _____

5. Dřevo jaké třídy a jaké kvality nakupujete?

I. třída II. třída III. třída IV. třída V. třída VI. třída

kvalita A kvalita B kvalita C kvalita D

6. Jaké množství (v m³) surového dřeva nakoupíte za rok? (nepovinné)

Uveďte prosím přibližné množství _____

7. Nabídka surového dřeva je v současné době na trhu vyšší než poptávka po něm.

Naprosto souhlasím Spíše souhlasím Nevím Spíše nesouhlasím Naprosto nesouhlasím

8. Co charakterizuje Vaší hlavní činnost?

- Těžba dřeva
 Výkup kulatiny
 Prodej kulatiny dalším subjektům
 Dřevařská prvovýroba, např. řezivo, překližky, dýhy, dřevotřískové desky
 Dřevařská druhovýroba, např. nábytek, dřevostavby, okna, dveře, krovny

Co dalšího/jiného charakterizuje Vaší hlavní činnost _____

9. Obchodujete se zahraničními partnery?

ANO NE

Pokud ne, prosím přejděte na otázku č. 18

10. Se zahraničními partnery obchodujete:

Pravidelně Často Občas Výjimečně Nikdy

11. Jak dlouho se zahraničními partnery obchodujete?

1-5 let 6-10 let 11-20 let více než 20 let

12. Jakým způsobem se zahraničím obchodujete?

Dovoz kulatiny Dovoz produktů dřevařské prvovýroby Dovoz produktů dřevařské druhowýroby
 Vývoz kulatiny Vývoz produktů dřevařské prvovýroby Vývoz produktů dřevařské druhowýroby
Jiný _____

13. Jaký podíl Vaší produkce vyvážíte do zahraničí?

0 % 1-20 % 21-50 % 51-70 % více než 70 %

14. S jakými státy nejvíce obchodujete?

Rakousko Německo Polsko Slovensko Jiné státy _____

15. Z jakých důvodů obchodujete se zahraničím?

Prosím uveďte důvody _____

16. Chystáte se v příštích 5 letech vstoupit na nový zahraniční trh?

ANO NE

17. Způsobuje Vám nařízení EUTR nějaké komplikace?

Prosím uveďte jaké _____

18. Obchodujete s certifikovaným dřevem?

ANO NE

19. Jakého certifikátu nebo řetězce jste držitelem?

FSC PEFC C-o-C Jiného Žádného

20. Co považujete za výhody certifikace lesního hospodářství?

Prosím uveďte _____

21. Co považujete za nevýhody certifikace?

Prosím uveďte _____

22. Jaký máte názor na aktuální situaci na trhu se surovým dřevem?

Prosím napište své vyjádření _____

23. Z jakého jste kraje?

Hlavní město Praha Středočeský kraj Jihočeský kraj Plzeňský kraj
 Karlovarský kraj Ústecký kraj Liberecký kraj Královéhradecký kraj
 Pardubický kraj Kraj Vysočina Jihomoravský kraj Olomoucký kraj
 Zlínský kraj Moravskoslezský kraj

24. Jaký byl Váš obrát za rok 2015?

Méně než 5 mil. Kč 5 – 18 mil. Kč 19 – 100 mil. Kč
 101 – 200 mil. Kč 201 mil. – 1 mld. Kč Více než 1 mld. Kč
 Nechceme uvést

25. Kolik máte zaměstnanců?

0-10 11-50 51-100 101-250 více než 250 Nechceme uvést